

Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği

Sevil BİNCAN *

Ferihan POLAT **

Öz

İktidarda bulunan sağ popülist partiler, küresel bir krize dönüşen pandemi sürecini, sivil toplumun baskılanması, yabancı ve göç karşıtlığı gibi görüşlerin hayata geçirilebilmesi için bir araç haline dönüştürebilmektedirler. Bu süreçte otoriterleşme eğilimine neden olan politikaların yanı sıra yetkililer tarafından kullanılan söylem veya ifadeler sağ popülist ideolojinin yeniden üretilmesinde ve yaygınlaştırılmasında etkili olmaktadır. Sağ popülist bir parti olan Macar Yurttaş Birliği Partisi (Magyar Polgári Szövetség – FIDESZ) nin iktidarda bulunduğu Macaristan’da ilk vakanın yabancı uyruklu (İranlı) bir bireyde görülmesi yabancı karşıtı söylemlerin pandemiyle ilişkilendirilmesine neden olmuştur. Bu nedenle çalışma ilk vakanın görüldüğü 4 Mart 2020 tarihi ile ilk vakaların görüldüğü yabancı uyruklu bireylerin sınır dışı edilme kararının alındığı 13 Mart 2020 tarihi arasındaki zaman dilimini kapsamaktadır. Çalışmada, Macaristan’da yüksek okuyucu oranına sahip olan Origo haber sitesi, iktidara yakınlığıyla bilinen Magyar Hírlap ve Magyar Nemzet isimli ulusal gazeteler ile en yüksek tiraja sahip bölgesel gazete olan Kísalföld’de ‘‘koronavirüs ve yasa dışı göç\ yabancı karşıtlığı kapsamındaki ‘‘ söylemleri konu alan haber başlıkları Van Dijk eleştirel söylem analizi bağlamında makro yapı üzerinden incelenmiştir. Sonuç olarak; incelenen haber başlıklarında enformasyon eksiltimine yer verildiği, haber metinlerinde göç edenlerin geldiği coğrafi alanların salgın ve terör açısından ‘‘tehlikeli ‘‘ alanlar olduğu yönünde vurgu yapılarak bir genelleştirme yoluna gidildiği tespit edilmiştir. Ayrıca dost-düşman ayrımı çerçevesinde Macar halkının karşısına yabancılar düşman kimliğinde konumlandırılarak uygulanan politikaların meşruluğu vurgulanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi süreci, Popülizm, Yasa dışı göç, Yabancı karşıtlığı

Makale Türü: Araştırma Makalesi

The Evaluation Of Discourses Regarding Anti-Foreigners During The Pandemic Process: The Case Of Hungary

Abstract

Populist leaders can move towards authoritarianism by turning crises into opportunities in order to maintain their dominance of power. In this context, the pandemic process, which has turned into a global crisis, can turn into a tool for the right-wing populist parties in power to implement the views such as the suppression of civil society and anti-foreign and anti-immigration views. In this process, in addition to the policies that cause authoritarianism, the discourse / expressions used by the authorities are effective in the reproduction and dissemination of the right-wing populist ideology. In Hungary, where the right-wing populist Hungarian Citizens' Union Party (Magyar Polgári Szövetség – FIDESZ) is in power, the first case was seen in a foreign national (Iranian) individual, causing anti-xenophobia discourses to be associated with the pandemic. In this context, the period between March 4, 2020, when the first case was seen, and March 13, 2020, when the decision to deport foreign nationals, when the first cases were seen, was determined as the time frame in the study. In Hungary, the Origo news site, which has a high readership rate, the national newspapers Magyar Hírlap and Magyar Nemzet, which are known for their closeness to the government, and the regional newspaper with the highest circulation, Kísalföld, are subject to discourses within the scope of "corona virus and illegal immigration / xenophobia". In the context of Van Dijk critical discourse analysis, the news headlines were examined through macro structure. In conclusion; it has been determined that a generalization has been made by emphasizing that the geographical areas where the immigrants come from are "dangerous" areas in terms of epidemic and terrorism. In addition, within the framework of the friend-enemy distinction, the legitimacy of the policies implemented by positioning the foreigners as the enemy against the Hungarian people was tried to be emphasized.

Keywords: Pandemic process, Populism, Illegal Immigration, Xenophobia

Article Type: Research Article

* Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Tefenli Meslek Yüksekokulu, Öğretim Görevlisi, sbincan@mehmetakif.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-6468-2651

** Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, fyildirim@pau.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8832-0847.

1. GİRİŞ

19. yy'da emeği sömürülen köylü ve çiftçilerin hak arayışları çerçevesinde toplumsal bir hareket olarak ilk örneklerini görmeye başladığımız popülizm, günümüzde, farklı boyutlara ulaşarak dağınık ama oldukça yaygın bir söylem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda 2000'li yılların başından itibaren yaşanan siyasal konjonktürde, Avrupa'da sığınmacı, mülteci gibi dezavantajlı kesimleri kapsayan yabancı karşıtı söylemlerin giderek arttığını ve sağ popülizmin yükselişe geçtiğini söylemek mümkündür. Avrupa'nın çoğu ülkesinde sağ popülist partiler tarafından yabancı karşıtı çeşitli gösteriler yapılmaktadır. Popülist liderler tarafından ötekileştirme stratejisi bağlamında kullanılan söylemler ise bu durumun itici gücünü oluşturmaktadır. Özellikle iktidarda bulunan ve yürütme gücünü yabancı karşıtlığına yönelik sert söylemleri politik uygulama sürecine aktaran sağ popülist liderlerin bu tutumu, dünya kamuoyu tarafından eleştirilmektedir. Ancak sağ popülist liderler, bu tür tepkilerle karşılaştığında iç güvenliğin sağlanması, toplumun huzurunun ya da pandemi sürecinde olduğu gibi toplumun sağlığının korunması gibi gerekçeleri ileri sürerek uyguladıkları politikaları meşrulaştırmaya çalışmaktadır.

2019'un Aralık ayında başlayan pandemi süreci yabancılar için yaşamış olduğu siyasal, toplumsal, ekonomik ve sağlık problemlerinin daha da artması anlamına gelirken iktidarda bulunan sağ popülist liderler için ise olağanüstü hâl kapsamında sivil toplumun baskılanması, yabancı karşıtlığı gibi popülist hedeflerini hayata geçirebilecekleri bir ortam sunmaktadır. Bu kapsamda çalışma Macaristan'da sağ popülist hedeflerin hayata geçirilmesine yönelik bir sürece dönüşen pandemi döneminde yabancı ve yasa dışı göç karşıtlığına ilişkin söylemlerin popülist ideoloji üretmekteki etkisini değerlendirmek amacıyla ele alınmıştır. Çalışmada Macaristan örneğinin seçilmesinin nedeni ise Macaristan yönetiminin hem sağ popülist tarzın örneği olması hem de ülkede ilk vakanın yabancı uyruklu bir öğrencide görülmesi durumunu bir strateji olarak yürütmesidir.

Literatürde, Macaristan'ın siyasi popülizm olgusunu Avrupa Birliği ile ilişkileri açısından (Bolshakova ve Garas, 2021) ele alan ya da pandemi sürecine ilişkin Macaristan'daki otoriterleşme sürecinin sivil toplum kuruluşları üzerindeki etkisini (Batory, 2022; Bono ve Bede, 2021) değerlendiren çalışmalar bulunmaktadır. Dolayısıyla çalışmanın halen devam etmekte olan pandemi döneminde yabancı ve yasa dışı göç karşıtlığına ilişkin söylemlerin popülist ideoloji üretmekteki etkisinin tespit edilmesi açısından alana katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışmanın teorik kısmında popülizm kavramına ilişkin bir bilgilendirme bulunulmasının ardından FIDESZ partisinin yabancı karşıtı politika ve düzenlemeleri hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmanın uygulama bölümünde ise, belirtilen zaman dilimi kapsamında hükümet yetkililerinin yasadışı göç ve yabancılara yönelik haber metinlerine yansıyan söylemleri, Van Dijk'in eleştirel söylem analizinin makro açıdan incelenmesi bağlamında değerlendirilmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Popülizm Kavramı

Türk Dil Kurumu (2022) tarafından "politik durumu dramatize ederek halkın ilgisini uyandırmak amacıyla yapılan politika- halk yardakçılığı" şeklinde tanımlanan popülizm kavramı literatürde üç perspektiften değerlendirilmektedir. Bunlar toplumsal hareket bağlamındaki popülizm, ideoloji bağlamındaki popülizm ve siyaset tarzındaki popülizmdir. İlk olarak emekleri sömürülen ve tarımda gerileyen küçük üretici kesimi temsil eden köylü ve çiftçilerin haklarını aramaları esasında ortaya çıkan toplumsal hareket bağlamındaki popülizme ABD'de Halk Parti'si ve Rusya'daki Narodnik Hareket örnek verilebilir (Fedayi ve Yıldırım, 2019: 1860). ABD'de 1890'lı yıllarda mahsul haciz sistemine ve güneydeki iç savaş sonrası karşılaştıkları ekonomik problemlere tepki göstermek

maksadıyla bir araya gelen çiftçilerin oluşturmuş olduğu hareket, 1892 yılında siyasal bir oluşum olan Halk Partisi'ne dönüşmüştür (Gevrek, 2020: 5). 1860'lı yıllarda 'halka gitmek' sloganıyla bir araya gelen Çarlığa ve mevcut düzene karşı tepki gösteren Narodnik Hareket ise, Rus aydınlar aracılığıyla toprağını işleyemeyen, tarım alanında uygulanan olumsuz politikalar çerçevesinde kaybeden çiftçi, köylü gibi küçük üreticilerin bilinçlendirilmesi ve harekete geçilmesi kapsamında oluşmuştur (Sırma, 2019: 10).

İkinci olarak 'iktidarı elde etmek ve bu gücü devam ettirebilmek adına başvurulacak stratejik bir araç olarak' tanımlanan siyaset tarzı bağlamındaki popülizm ise politika oluşturmanın belli bir yöntemine işaret etmektedir (Uslu, 2021: 219). Araştırmacılar sağ ve sol popülizmin siyaset üzerindeki etkilerini anlayabilmek adına farklı perspektiflerden katkıda bulunmuşlardır. Bu noktada popülizmin arz (parti ve politikacılar) ve talep (seçmenler ve oy verme davranışı) boyutunu ortaya koyan çalışmalar ele alınmıştır. Talep tarafı açısından popülist söylemin oy potansiyeli üzerindeki etkisi açıklanırken farklı faktörler ön plana çıkmaktadır. Bu faktörler sol popülist partiler için öteki olan seçkin sınıf ve onların neden olduğu gelir eşitsizliği iken; sağ popülist partiler için ise ötekileştirilen ya da problemin kaynağı kabul edilen göçmenler, mülteciler yani yabancılar (Weiland, 2020). Bunun yanı sıra 4 milliyetçilik ve yabancı karşıtlığının tek vücut bulmuş hali olan nativizm ile otoriterlikte sağ popülist söylemin özellikleri arasında yer almaktadır. Otorite; homojen olarak tasvir edilen toplumda belirli bir grup (ki bu grup genellikle heterojenliğe neden olan kesimlerdir) o toplumdaki düzensizliklerden sorumlu tutulmakta ve bu düzen ihlallerinin cezalandırılmasıyla birlikte eski düzenli yapıya dönebilmeyi sağlamaktadır (Kırlı, 2021: 20).

Son olarak literatürde popülizmi ideoloji olarak tanımlayan kesime ise Cas Mudde, Ben Stanley gibi isimler örnek verilebilir. Cas Mudde 2004 yılında yayınlanan *The Populist Zeitgeist* adlı çalışmada popülizmi, 'toplumun nihai olarak 'saf halka karşı' 'yozlaşmış seçkinler' olarak iki homojen ve karşıt gruba, ayrıldığını düşünen ve siyasetin toplumun volonte générale (genel iradesinin) bir ifadesi olması gerektiğini savunan bir ideoloji olarak' açıklamıştır. Ona göre bu tanımdan hareketle popülizmin elitizm ve çoğulculuk olmak üzere iki karşıt değeri vardır. Elitizm, popülizmin aynadaki görüntüsüdür. Öte yandan çoğulculuk, toplumu genellikle temelde farklı görüş ve istekleri olan heterojen bir grup ve birey topluluğu olarak görerek, popülizmin homojenliğini reddetmektedir (Mudde, 2004: 543). Ben Stanley ise 2008 yılında yayınlanan *The Thin Ideology of Populism* adlı makalesinde popülizmi, 'kendi terimleriyle sınırlı analitik kullanıma sahip olmasına rağmen, yine de tam ideolojilerin yerleşik düşünsel gelenekleriyle etkileşime giren siyasi hakkında ayrı bir fikirler dizisi taşıyan ince bir ideoloji' şeklinde ifade etmektedir (Stanley, 2008: 95).

Bu açıklamalardan hareketle popülizmin başat kavramının halk olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu noktada bahsedilen halk kimi temsil etmektedir? Toplumda sayıca fazla olan sıradan bireyleri mi yoksa farklı siyasal taraflar çerçevesinde söylemleri değişen popülist liderlerin hitap ettiği kesimi mi? Popülizm de bahsedilen halk; ahlâken üstün olan ve popülist liderlerin hitap ettiği, birincil sınıf vatandaş konumundaki, kurgusal olan halktır. Popülizmde homojen olan bir halk tasvirinden bahsedildiği ve bu homojenliği bozacağı düşünüldüğü için göçmen, mülteci gibi yabancı kesimlere ya da farklı toplumsal özellikler bağlamında kendilerinden olmayanlara yönelik bir ötekileştirme süreci hâkimdir. Bu bağlamda anti-çoğulcu bir yaklaşımdan bahsetmek mümkündür. Bunun yanı sıra özellikle sağ popülistler ülkede iç güvenlik tehdidi oluşturulacağı ve toplum huzurunun bozulacağı düşüncesinden hareketle çok kültürlülüğe de karşıdırlar. Halk kavramı tanımlanırken seçkin karşıtlığı unsuru referans alınmaktadır. Popülizme göre seçkinler; yıllardır halkın hakkını sömüren, halkın karşısında konumlandırılan halkın değil kendi çıkarlarını ön planda tutan kesimdir. Popülizme göre; seçkinlerin kendi çıkarları peşinde koşmasını sağlarken kullandıkları araçlardan biriside temsili

demokrasidir. Dolayısıyla temsili demokrasiye pejoratif bir anlam yüklemekte olan popülistler doğrudan demokrasi temelini esas 5 alan söylem ve sloganlar üretmektedir. Popülistler; demokrasi için önemli olan katılımcılık unsurunu ise ‘halkın iradesinin ve üstünlüğü’ ve ‘halk ile liderler arasında, aracı mekanizmalar olmadan “doğrudan” bir ilişki kurulması’ açısından iki perspektiften ele almaktadır (Kaya, 2019: 22).

Kısaca; popülistler liderin halkın bir yansıması olduğu düşüncesinden hareketle ya halkın taleplerini ifade eden ve yerine getiren lider ya da halkın doğrudan katılımının (aracı olan temsilciler mekanizmasının ortadan kaldırıldığı) söz konusu olduğu referandum gibi mekanizmalarla demokrasiyi yeniden yorumlama yoluna gitmektedirler. Demokrasiyi yeniden yorumlama konusunda önemli bir konuma sahip olan lider ise gücünü halktan almaktadır. Lider; kendisine duyulan mutlak güven ve kurulan duygusal bağ çerçevesinde halk adına konuşmaktadır. Lider, halkı aracı bir kurum olmadan temsil etmektedir (Acar, 2019: 31). Halkla olan iletişim sürecinde popülist liderde söylem ve eylemleriyle halka sizden biriyim mesajını verirken; halkta ‘içimizden biri’ gibi söylemlerle, lider figürünü kendileri ile özdeşleştirmektedir.

Popülizmin değişen tarihsel dönem ve koşullar çerçevesinde farklı perspektiflerden değerlendirildiğini söylemek mümkündür. Popülizmin sadece toplumsal hareket olarak açıklayan bakış açısı; politika, lider gibi unsurlarını dışarıda bıraktığından dolayı sınırlı bir çerçeve çizmektedir. Her ne kadar popülizm, modern dönemin tanımlamış olduğu ve belirli kalıpların çizildiği ideoloji kavramsallaştırmasına uygun olmadığı şeklinde yorumlansa da bu kalıpları yıkan post-modern dönem ideoloji kavramsallaştırılması içinde, popülizmin kendine ait çekirdek kavramları ve belirgin ilkelerinin olması sebebiyle yer bulabildiğini söylemek mümkündür.

Politik bir stratejik tarz olarak yorumlanması ve bu ekseninde her siyasal kanatın popülizm üzerinden kendine özgü söylemleri paylaşması ise popülizmin dağınık ve muğlak bir kavrama dönüşmesine neden olabilmektedir. Popülizm, sağ ve sol popülizm olarak iki farklı siyasal kanat içinde kendine yer bulmaktadır. Özellikle Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, artan göç karşıtlığı, yükselen Avrupa şüpheciliği ve ekonomi politikalarından duyulan hoşnutsuzluk nedeniyle, sağ popülizm biçiminin siyasal alanda yaygınlık kazandığı görülmektedir. Neo-milliyetçilik, ekonomik milliyetçilik ve sosyal muhafazakârlığı merkeze alan, devletlerde yalnızca yerli grup üyelerinin yaşaması gerektiğini savunan sağ popülizm; yabancı düşmanlığı ve ötekileştirici söylem üretimleri ile siyasette etkisini hissettirir (Zembylas, 2021). Halkın siyasal açıdan varlığını dost-düşman ayrımı yapabilme yeterliliğine dayandıran Schmitt, bu karşıtlığın siyasal birimin varlığını sürdürebilmesi için hayati olduğuna dikkat çeker. Siyaseti dost düşman kavramı üzerinden şekillendiren Schmitt'in siyaset teorisi bu gün politik arenada en çok sağ popülizmin retoriğinde yer bulmaktadır (Schmitt, 2021).

2.2. FIDESZ Tarafından Yabancı Karşıtlığı Çerçevesinde Uygulanan Politika ve Düzenlemelerin Değerlendirilmesi

Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki otoriter popülist tarzın örneği olan Macaristan'da FIDESZ ve Jobbik Partisi olmak üzere iki sağ popülist parti bulunmaktadır (Acar, 2019: 60). 1988'de kurulan FIDESZ Partisi, 2010 seçimlerinde oyların %53'ünü alarak parlamentoda çoğunluğu sağlamış ve iktidara gelmiş, 1993 yılından itibaren parti başkanı olan Viktor Orbán ise başbakan olarak görevlendirilmiştir. 2014, 2018 ve son olarak ta 2022 seçimlerinde de FIDESZ iktidar partisi konumunu sürdürmeyi başarmıştır. Bu süreçte Orbán; elit, Yahudi, Roman, göçmen, mülteci ve İslam karşıtı, milliyetçi, neo-liberal ve yeni sağ siyasetin ağırlıkta olduğu bir popülizm anlayışı üzerinden politika yürütmektedir (Kalkan, 2020: 128-129).

Hem otoriter popülist tarzın örneği olan hem de demokratik bir kurumsal imaj oluşturma amacıyla olan Avrupa Birliğine üye olan Macaristan'ın, bu iki değer arasında çatışma yaşadığını ve sağ popülist söylemlerin demokrasiye baskın geldiğini söylemek mümkündür. Viktor Orbán'ın medya, bürokrasi ve yargı üzerinde baskı kuran düzenlemeleri hayata geçirmesi yönündeki adımları, 2015 yılında düzensiz göçmenlerin ülkeye girişini önlemek amacıyla Macaristan-Hırvatistan, Macaristan-Sırbistan sınırlarına dikenli tellerle çit çekmesi, Haziran 2018'de sol ve liberal muhalefet partilerinin hayır yönündeki oylarına rağmen göçmen ve mülteci haklarının sınırlandırılmasını içeren anayasa değişikliğine ilişkin maddelerin meclisten geçmesi gibi sert önlemleri ve uzlaşmaz müdahaleleri bu durumun birer örneğidir (Alaçam, 2021: 97). *"Macaristan'a yabancılar yerleştirilemez. Macaristan'a "mülteciler için güvenli sayılan ülkeler" üzerinden gelen ve o ülkelerde tehdit altında olmayan bir mülteci Macaristan'dan sığınma hakkı alamaz. Yasadışı göçmen akımına karşı düzenin korunması kolluk kuvvetlerinin asli görevleri arasındadır. Göçmenlerle ilgili her düzenleme ancak parlamentonun üçte iki çoğunluğuyla yasalaşabilir"* şeklindeki 2018'de gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ise, gerek Avrupa Birliği'nin gerekse dünya kamuoyunun tepkisini çeken bir düzenlemedir (BBC News Türkçe, 2018). Bu bağlamda üst düzey AB yetkilileri tarafından eleştirilen diğer bir düzenleme ise 2018 de kabul edilen Orbán Hükümeti'nin 'Soros'a¹ Dur De' olarak isimlendirdiği ve göçmenlere yardım yasaklayan yasadır. Yasaya göre *" Kendi ülkesinde, ya da Macaristan'a gelinceye kadar geçtiği ülkelerde politik mülteci sayılmayan bir şahsa Macaristan'da yardım eden" ya da "Macaristan'a kaçak bir şekilde gelen bir mülteciye kalıcı yerleşme imkânı sağlamak için çaba sarf eden kişi" mültecilere gayri yasal yardım etmek suçunu işlemekten ceza alabilir. Bu ceza üç ay hapis cezası da olabilir. Eğer göçmenlere yardım maddi yardım şeklinde olursa ve bu sınıra 8 kilometre yakınlıkta gerçekleşirse ceza bir yıl hapis cezasına da dönüşebilir."* Dolayısıyla yeni yasaya göre, sığınmacılara yardım veya kampanya yapan herkes (özellikle kamuoyu oluşturmada etkili olan aktivistler ve avukatlar) sivil toplum kuruluşları için veya onlarla çalıştığı için hapse atılma riskiyle karşı karşıyadır (BBC News, 2018). Seçkin ve yabancı karşıtlığı politikalarına yönelik muhalif sivil toplum mekanizmalarının baskılanması adına atılan bu adım AB üst düzey mahkemeleri tarafından insan haklarına ağır bir darbe olarak tanımlanmakta ve Avrupa yasalarına aykırı kabul edilmektedir.

2019 yılının aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde görülen ve Çin tarafından "gizemli yeni bir hastalık" olarak Dünya Sağlık Örgütüne (WHO) bildirilen Covid 19² (Karyelioğlu, 2020: 18) salgınının 4 Mart 2020 tarihinde Macaristan'da görülmesiyle birlikte, Macar Hükümeti'nin yabancı karşıtlığına ilişkin söylem ve uygulamalarını daha da sertleştirdiğini söylemek mümkündür. Orbán yönetimi; ilk vakanın İranlı bir öğrencide görülmesini gerekçe göstererek salgın sürecinde özellikle uluslararası göçlerin önemli bir rolünün bulunduğunu ve bu kapsamda baskılayıcı önlemlerin alınması gerektiğini savunmaktadır. Dolayısıyla salgın öncesinde sağ popülist parti ve siyasi hareket söylemlerinde ekonominin, iç güvenliğin, kültürel yozlaşmanın bir tehdidi olarak tanımlanan yabancılar, pandemi süreciyle birlikte salgının yayılma kaynağı- aracı olarak da görülmekte, ötekileştirilmekte ve sınır dışı edilme söylemiyle karşı karşıya kalmaktadır.

4 Mart 2020 tarihinden itibaren Macaristan'da pandemi dalgaları kapsamında farklı politikalar hayata geçirilmiştir. Hükümet tarafından insanları koronavirüsten ve özellikle küresel salgında en kötü etkilenen ülkelere biri olan İran'dan gelen sığınmacılardan korumak amacıyla Sırbistan sınırı boyunca Roszke ve Tompa geçiş bölgeleri kapatılmıştır (Balkaninsight, 2020). 17 Mart 2020 tarihinde ise Macaristan, yalnızca ülke vatandaşları ve yakınlarının ülkeye girişinin serbest olması dışında tüm

¹Macar asıllı Amerikalı iş adamı George Soros, dünyanın en tanınmış finansal yatırımcılarından birisidir. Soros dünyadaki insan hakları projelerini ve liberal demokratik girişimleri finanse etmesi ve bu kapsamda Müslüman göçmenleri desteklemesi sebebiyle Orbán Hükümeti tarafından suçlanmaktadır.

² Başlangıçta 2019- nCoV olarak ifade edilmiştir

sınırlarını yabancı ülkelerin yurttaşlarına kapatarak izole bir politika uygulamaya başlamıştır (Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği, 2020). Her ne kadar koronavirüsün insanlık için büyük bir sağlık riski oluşturduğu kabul edilse de Macaristan'da Mart ve Haziran 2020 zaman dilimini kapsayan birinci dalga döneminde, koronavirüsün önlenmesine yönelik politikaların “ulusal olağanüstü hâl” başlığı altında sert önlemleri içerdiği görülmektedir (Mutsvara, 2020). 30 Mart 2020 tarihinde “2020 Covid-19 insan salgınının kitlesel enfeksiyonlara neden olmasını önlemek ve hafifletmek için gerekli tüm olağanüstü önlemleri almasını sağlamak ve özellikle salgını nedeniyle, kriz zamanlarında sorumlu kararlar alınması gerektiğinin bilincinde olarak Parlamento oturumlarının askıya alınabileceğine “ dair ifadelerin yer aldığı Koronavirüsten Korunma Yasası çıkartılmıştır (Hungarian Spectrum, 2020). Bu düzenlemeyle birlikte Orbán Hükümeti, koronavirüsle mücadeleyi bahane ederek ve pandemi odaklı olarak kamuoyunun dikkatini dağıtarak gücünü daha da yoğunlaştırmış ve süresiz (pandemi süreci bitinceye kadar) olarak yetkileri yürütmeye toplamıştır. Krizin başlamasını takip eden ilk iki ayda hükümet tarafından, kamu harcamalarına yönelik şeffaflığın azalması, sınır önlemlerinin artırılması, Çin-Macaristan Budapeşte-Belgrad demiryolu projesinin mali ayrıntılarını devlet sırrı haline getirilmesi, daha önce izin verilen resmi cinsiyet değişikliğinin yasaklanması, kadına yönelik şiddetle mücadele eden İstanbul Sözleşmesi'ni reddeden siyasi bir bildirin kabul edilmesi, özellikle muhalefet partilerine büyük zarar veren partiler için 2020 kamu finansmanını yarıya indirilmesi, pandemiyle ilgili gerçek olmayan bilgi paylaşımı yapanlara 1 ile 5 yıl arasında hapis cezasına çarptırılması, hastanelerde fotoğraf ve video çekilmemesi ve bağımsız gazetecilerin sağlık personeliyle görüşmesine engel olmak maksadıyla hastanelerde asker sayısının artırılması gibi birçok düzenleme ve uygulama hayata geçirilmiştir (İktisadi Kalkınma Vakfı, 2020; Dorosz vd., 2020: 6; Kovács, 2021).

Olağan üstü hal süresi boyunca hayata geçirilen bu düzenlemeler kapsamında Orbán hükümeti tarafından muhalif güçlerin sesinin kısılması adına ekonomik ve siyasal baskılama araçlarına başvurma, toplumun homojen yapısını bozduğuna inanılan farklı yönelimdeki bireylerin baskılanmasına dair düzenlemeleri kabul etme, kendisinden olan askeri mekanizmaları bir baskı aracı olarak kullanma (başlangıç aşamasında askeri, yargı ve bürokratik yapılanmalarda muhalif güçleri bertaraf edip daha sonra boşalan konumlara kendisinden olanı getirerek) gibi sağ popülist söylemin baskın izlerine rastlamak mümkündür.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Van Dijk'e göre ideolojiler büyük ölçüde metin ve konuşma yoluyla edinilir, yayılır ve yeniden üretilir. Bu nedenle ideolojilerin ortaya çıkma, yayılma ve sosyal gruplar tarafından kullanılma biçimlerini anlamak için eleştirel söylem yaklaşımı önemli bir mekanizma olarak karşımıza çıkmaktadır. İdeolojik söylem genellikle, temelde yatan tutumların ve ideolojilerin kutuplaşmış yapılarını, yani tipik olarak bizim, iç grubun olumlu özelliklerini ve dış grubun olumsuz özelliklerini vurgulayan bir yapı sergiler. Bu tür bir kutuplaşma, bir yanda seslerin ve görsel yapıların, söz diziminin ve sözlüğün yüzey düzeylerinden, altta yatan anlam ve eylemin altında yatan anlamsal ve pragmatik düzeylere ve aynı zamanda onları kesen boyutlara kadar söylemin tüm düzeylerini etkileyebilir (Dijk, 2013: 180).

Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi makro ve mikro yapı olmak üzere iki temel alandan oluşmaktadır. 'Makro yapılar' olarak tanımlanan konular, küresel olarak bir söylemin ne hakkında olduğunu temsil eder, bir söylemin en önemli bilgilerini içerir ve metin ile konuşmanın genel tutarlılığını açıklar (Dijk, 2009: 102). Haber üretiminde kullanılan şemanın incelenmesi kapsamındaki makro yapı şematik ve tematik çözümlenmeden meydana gelmektedir. Haber başlıkları, haber girişleri ve fotoğraflar tematik analizi; olayın sunumu, sonuçları, ardalın ve bağlam bilgisi, haber kaynakları ve tarafların

yorumları ise şematik analizi oluşturmaktadır (Özer, 2015: 247'den aktaran Yardım ve Doğruel, 2019: 141).

Macaristan'da 4- 13 Mart 2020 tarihleri aralığında Origo, Magyar Hırlap, Magyar Nemzet ve Kısalföld isimli haber kaynaklarındaki yetkililer tarafından korona virüs bağlamında yasadışı göç ve yabancı karşıtlığına ilişkin söylemleri konu alan 28 haber metni Van Dijk eleştirel söylem analizi bağlamında makro yapı üzerinden değerlendirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Bulguları

Aşağıdaki tablolarda çalışmaya konu olan olay örgülerine ilişkin haber başlıkları ve girişlerine yer verilmektedir.

Tablo 1: FIDESZ İletişim Direktörünün 4 Mart 2020 Tarihinde Facebook'ta Yayınladığı Video Mesajına İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kısalföld	Magyar Hırlap	Origo
Haber Başlığı 1: István Hollik: Macar halkının güvenliğini riske atamayız	Haber başlığı 2: István Hollik: Göçmenlerin çoğu koronavirüs bulaşmış bölgelerden geliyor	Haber başlığı 3: Göçmenlere korona virüs bulaşabilir	Haber başlığı 4: Göçmenlere korona virüs bulaşabilir
Haber Girişi 1: Facebook sayfasında yayınlanan bir videoda István Hollik, mevcut göçmen dalgasının yalnızca terörizme yönelik doğrudan bir tehdit olmadığını açıkladı. Bunun nedeni, yasadışı göçmenlerin çoğunun, aynı zamanda korona virüsün merkezi olan İran gibi bölgelerden gelmesidir.	Haber Girişi 2: FIDESZ 'in iletişim direktörü çarşamba günü yaptığı açıklamada, göçün sadece terörizm için değil, aynı zamanda koronavirüs enfeksiyonu için de tehdit oluşturduğunu ifade etti.	Haber Girişi 3: FIDESZ' in iletişim direktörü, çarşamba günü Facebook'ta yayınlanan bir video mesajında, göç dalgasının sadece terörizm için değil, aynı zamanda koronavirüs enfeksiyonu için de tehdit oluşturduğunu ifade etti.	Haber Girişi 4: FIDESZ 'in iletişim direktörü, çarşamba günü Facebook'ta yayınlanan bir video mesajında, göç dalgasının sadece terörizm için değil, aynı zamanda korona virüs enfeksiyonu içinde tehdit olduğunu ifade etti.
Haber Linki 1: https://magyarnemzet.hu/belfold/2020/03/hollik-istvan-a-magyar-emberek-biztonsagat-nem-tehetjuk-kockara	Haber Linki 2: KISALFOLD- Hollik István: koronavirüs fertőztes területekről érkezik a legtöbb bevándorló	Haber Linki 3: A migránsok koronavírussal fertőzhetnek (magyarhirlap.hu)	Haber Linki 4: A migránsok koronavírussal fertőzhetnek (origo.hu)

Haber metinlerinin tematik yapı açısından incelenmesi sürecinde; başlıklarda enformasyon eksiltimi, genelleştirme, kurgulama gibi teknikler kullanılarak makro önermelerde bulunmaktadır. Bu doğrultuda Tablo 1'de yer alan FIDESZ İletişim Direktörünün 4 Mart 2020 tarihinde Facebook'ta yayınladığı video mesajı kapsamındaki haber başlıkları incelendiğinde; her üç başlığında kişi söylemi

üzerinden oluşturulduğu ve doğrudan haberin içeriğini yansıttığı görülmektedir. Ancak 1 ve 2 numaralı haber başlıklarında István Hollik'in ismine yer verilirken, 3 ve 4 numaralı haber başlığında ise yetkilinin söylemine yer verilse de iletişim direktörünün ismi belirtilmemiştir. Ayrıca başlıklarda yer ve zaman gibi unsurlara yer verilmeyerek enformasyon eksiltimine gidildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra 2, 3 ve 4 numaralı başlık dâhilinde kullanılan "göçmenlerin çoğu, göçmenler" gibi çoğul zamirlerle ya da "korona virüs bulaşmış bölgeler" gibi ifadelerle genelleme yapıldığı görülmektedir. 1 numaralı başlıkta ise göçün Macar halkı (biz olarak vurgulanan) için güvenlik tehdidi oluşturduğuna dair açık bir ifadeye yer verilmiştir. Ana olayı özetleyen haber girişlerinin analizi kapsamında bu kısımda yer alan bilgilerin ne, ne zaman, nerede, nasıl, niçin ve kim gibi soru ifadelerine cevap verilip verilmediği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Tablo 1'de yer alan haber girişleri incelendiğinde; 1 numaralı haber girişinde yetkilinin statüsüne değinilmezken, 3 ve 4 numaralı haber girişinde ise yetkilinin ismi kullanılmamıştır. 2, 3 ve 4 numaralı haber girişlerinde açıklamanın ne zaman gerçekleştirildiğine dair detaylı bilgiye yer verilirken, 1 numaralı haber girişinde ise zaman unsuru belirtilmemiştir. Bunun yanı sıra, 1, 3 ve 4 numaralı haber girişinde video haberin hangi kanal aracılığıyla yayımlandığına atıfta bulunulurken 2 numaralı haber girişinde ise bu bilgi paylaşılmamıştır. Son olarak sadece 1 numaralı haber girişinde göçmenlerin "İran gibi bölgelerden " geldiği bilgisine atıfta bulunulmuştur.

Haberin inandırıcılığını artırmak amaçlı haber paylaşımlarında görsel unsurlardan faydalanılmaktadır. Bu doğrultuda dört gazete de yer alan haber metinlerinin hepsinde haberin esasını teşkil eden video paylaşılırken sadece 3 numaralı haberde yerde yatan göçmen bir bireyin ve 4 numaralı haberde ise videoya ek olarak Hollik'in bir karesi kullanılmıştır.

Makro yapı incelemesinin diğer bir aşamasını oluşturan şematik yapı ise ana olayın sunumu, sonuçlar, ardalın ve bağlam bilgisinin değerlendirilmesini kapsamaktadır. Tablo 1'de gazete haberlerine konu olan ana olay; ilk koronavirüs vakasının halka açıklanmasından önce FIDESZ İletişim Direktörü I. Hollik tarafından "göçmenlerin çoğunun İran gibi korona virüs bulaşmış bölgelerden geldiğini ve yaşanan göç dalgasının yalnızca terör açısından değil koronavirüs açısından da tehdit oluşturabileceğini bu yüzden Macar halkının güvenliğini tehlikeye atmamak adına göçe hayır demeyi ve Macar sınırlarını korumaya devam edeceklerini" konu alan videoyu Facebook hesabı üzerinden yayınlanmasıdır. Ana olay incelenen haber metinlerinin haber girişlerinde belirtilmiştir. Haber metinlerinin giriş kısımları ve ana olayın sunuşları bağlamında ortak bir tutuma rastlanılmaktadır. Haberlerde yayınlanan videonun içeriğine ilişkin söylemlerden kesitler kullanılarak sunulduğu görülmektedir. Bu bağlamda hem terör eylemleri hem de koronavirüsün yayılması bağlamında göçün tehdit oluşturduğunu bu yüzden Macar halkının güvenliği için göçün engellenmesi gerektiğine dair bir sunuş vardır. İncelenen olayların sosyal, siyasi ve tarihsel tarafının ön plana çıkarılması ve neden sonuç ilişkisi kurulması bağlamında karşımıza çıkan ardalın bilgisi, konuların anlaşılır kılınmasında oldukça etkilidir (Çelik ve Köse, 2021: 3452). Bu doğrultuda FIDESZ İletişim Direktörü I. Hollik' in göçmenlerin koronavirüsün yaygın olduğu İran gibi bölgelerden geldikleri için sınırları geçmelerine izin verilmemesi ifadesi üzerinden bir sebep sonuç ilişkisi kurulmaya çalışılarak, ardalın bilgisinin kullanıldığını söylemek mümkündür. Son olarak çalışmaya konu olan gazetelerde yer alan haber metinlerinin kaynağı; parti yetkilisi tarafından yeni medya üzerinden (Facebook) paylaşılan bir videodur.

Tablo 2: 4 Mart 2020 Tarihinde İlk Koronavirüs Vakasının Görülmesine İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hírlap	Origo
Haber başlığı 5: Koronavirüs Macaristan' da da ortaya çıktı.	Haber başlığı 6: İki enfekte vakamız var, salgın Macaristan'a da ulaştı	Haber başlığı 7: Macaristan'da iki korona virüs hastası var.	Haber Başlığı 8: Macaristan'da iki koronavirüs hastası var
Haber Girişi 5: Bir Facebook videosunda, Başbakan Viktor Orbán, Macaristan'ın ilk iki koronavirüs vakasına sahip olduğunu açıkladı.	Haber Girişi 6: İki İranlı öğrenci şu anda asemptomatik.	Haber Girişi 7: İlk enfekte vakamız görüldü ve koronavirüs enfeksiyonu nedeniyle bir sağlık kurumuna transfer edilmesi gereken iki hastamız var- Başbakan Viktor Orbán, İçişleri Bakanlığı binasındaki operasyonel personelin toplantısına katıldıktan sonra çarşamba akşamı erken saatlerde sosyal medya sayfasında duyurdu, Ulusal baş tıp görevlisi ise çarşamba günü yaptığı açıklamada iki İranlı öğrencinin derhal epidemiyolojik bir soruşturmayı ve temas araştırmasını başlattıklarını açıkladı.	Haber Girişi 8: Başbakan Viktor Orbán, İçişleri Bakanlığı binasındaki operasyon personelinin bir toplantısına katıldıktan sonra çarşamba akşamı erken saatlerde sosyal medya sayfasından Macaristan'da koronavirüs bulaşmış iki hasta bulunduğunu duyurdu: “Macaristan'da okuyan iki İranlı öğrenci, şimdilik asemptomatikler.”
Haber linki 5: Magyarországban is megjelent a koronavírus (magyarnemzet.hu)	Haber Linki 6: KISALFOLD- Megvan az első két fertőzött, Magyarországot is elérte a járvány	Haber Linki 7: Két koronavírusos beteg van Magyarországon (magyarhirlap.hu)	Haber Linki 8: Két koronavírusos beteg van Magyarországon- videó (origo.hu)

Tablo 2 de yer alan haber metinleri Macaristan'da görülen ilk koronavirüs vakalarının halk ile paylaşılmasına ilişkindir. Bu çerçevede 4 Mart 2020 günü hem Macaristan Başbakan'ı tarafından operasyon personeli toplantısından sonra Facebook üzerinden bir video aracılığıyla hem de Operasyon Personeli Çağrı Merkezi Başkanı Tibor Lakatos ve Güney Peşte Merkez Hastanesi Ulusal Hematoloji ve Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsü Başhekimi tarafından gerçekleştirilen basın açıklaması olmak üzere iki duyuruda bulunulmuştur. İlk vakanın görülmesine ilişkin 5 numaralı haber metninde sadece Viktor Orbán'ın açıklamasına yer verilirken, 6, 7 ve 8 numaralı haber başlıkları altında ise iki duyuruyla ilişkin bilgiler de paylaşılmıştır. Bu bilgi doğrultusunda tematik unsurlar kapsamında ilk koronavirüs vakasının görülmesine dair haber başlıkları değerlendirildiğinde; her dört başlığında haber metninin ana temasını yansıttığı görülmektedir. Bunun yanı sıra 5 numaralı haber başlığındaki “Macaristan'a da ulaştı ” ya da 6 numaralı haber başlığındaki “Macaristan'da da ortaya çıktı ” gibi ifadeler ile birlikte küresel bir salgına dönüşen pandeminin biriken ardaalan etkisi vurgulanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra 5 numaralı başlıkta vaka sayısına yer verilmemesi ya da genel olarak diğer başlıklarda da vakanın görüldüğü kişilere ilişkin cinsiyet, yaş gibi yeterli bilgi verilmemesi, zaman unsuruna yer verilmemesi kapsamında enformasyon eksiltiminin uygulandığını söylemek mümkündür. Haber metnini özetleyen ve ana olayı okuyucuya aktarılmasını sağlayan Tablo 2'deki haber girişleri incelendiğinde ise, 6

numaralı haber girişinde operasyonel personel bünyesinde gerçekleştirilen basın toplantısına ya da videonun kim tarafından ve hangi kanaldan paylaşıldığı dair herhangi bir bilgi bulunmazken, 7 numaralı haber girişinde ise Facebook ifadesi yerine daha genel bir ifade tercih edilerek sosyal medya kelimesi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra 6 numaralı haber girişinde vakaların görüldüğü kişileri tanımlamak adına 'İranlı' yani yabancı uyruklu olduğu vurgusuna yer verilirken, diğer haber girişlerinde sadece kişi sayısı belirtilmekle birlikte ilk vakanın görüldüğü kişiler hakkında bir bilgiye ilişkin herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Ayrıca diğer haber girişlerinde toplantının gerçekleştiği ve videonun ne zaman yayınlandığına dair bilgi bulunmazken 7 ve 8 numaralı haber girişinde bu tür bilgilere yer verilmiştir.

Makro yapı incelemesinin diğer bir aşamasını oluşturan şematik yapı kapsamında haber metnine konu olan ana olay ise Semmelweis Üniversitesi'nde doktora yapan ve yeni yıl tatili için İran'a giden iki öğrencinin Macaristan'a döndükten sonra hafif semptomlar göstermesi ve ardından St. Ladislaus Hastanesi'nde yapılan testte pozitif sonucunun alınması kapsamında ülkede ilk vakaların halkla paylaşılmasına ilişkindir. Dört haber metnine ilişkin olay sunumunda Viktor Orbán'ın Facebook üzerinden yayınlamış olduğu videoya ilişkin söylemlere, 6, 7 ve 8 numaralı haber metinlerinde ise ayrıca iki yetkili tarafından düzenlenen basın toplantısına ilişkin kesitler kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda basın açıklamalarında paylaşılan vaka görülen öğrencilerin hangi üniversitede okuduğu, yurt dışına çıkma gerekçeleri, hastalığın yaygın olarak görüldüğü İran'dan gelmeleri, hangi hastanede karantina sürecinin devam ettiği gibi bilgilerin haber metninin içeriğinde paylaşılmasıyla ardaan bilgisinin kullanıldığını söylemek mümkündür. Haber metinlerinde ilk vakanın Macar vatandaşı yerine İran uyruklu kişilerde görüldüğü ve yayılımın bu çerçevede yaygınlaşmaya başladığı aktarılmaya çalışılmıştır. 'İranlı' ifadesi ön plana çıkarılarak salgının yoğun bir şekilde görüldüğü İran hedef ülke olarak gösterilmiştir. Böylelikle Macaristan'a virüsün gelmesinde yabancı uyruklu bireylerin sorumlu tutulmasına ilişkin alt yapı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Son olarak çalışmaya konu olan gazetelerde yer alan haber metninin kaynağı; Başbakan'ın yeni medya üzerinden (Facebook) paylaştığı bir video ve geleneksel medya üzerinden yürütülen basın toplantısı açıklamasıdır.

Tablo 3: 9 Mart 2020 Tarihinde Gerçekleştirilen Ulusal Meclis Toplantısında Göç ve Pandemi Sürecine İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hırlap	Origo
Haber Başlığı 9: János Halász: Türkiye'den gelen göçmen akını Macaristan için de tehlikeli	Haber Başlığı 10: Yasa dışı göç sadece güvenlik riskini değil, aynı zamanda salgın hastalık riskini de artırabilir	Haber Başlığı 11: Csaba Dömötör: Koronavirüsten korunulması konusu bir siyasi parti meselesi değil	Haber Başlığı 12: János Halász: Türkiye'den gelen göçmen akını Macaristan için de tehlikeli
Haber Girişi 9: Koronavirüs ve Türkiye'den gelen göçmen akını, gençlerin eğitimi ve tam karbon nötrlüğü Ulusal Meclis'in en önemli tartışma konuları oldu.	Haber Girişi 10: Koronavirüs durumu ve göç krizi de Ulusal Meclis gündeminde tartışıldı.	Haber Girişi 11: Yeni koronavirüse karşı eylemle bağlantılı olarak, DK temsilcisi, bakan Miklós Kásler'i eleştirdi ve MSZP'li politikacı, Ulusal Meclis'teki gündemden önce pazartesi günü okullarda bahar tatilini öne çekmeyi önerdi.	Haber Girişi 12: János Halász (Fidesz), Ulusal Güvenlik Komitesi'nin geçen haftaki kapalı toplantısında verdiği brifinge atıfta bulunarak, meclis gündeminde şunları açıkladı: Türkiye'den gelen göçmen akını Macaristan için de tehlikeli. On binlerce insanın Türkiye-Yunanistan sınırında

			olduğunu ve Avrupa'ya doğru yola çıktığını bildiriyor. Balkanlar'daki bu durum yüz binlerce göçmen seli yaratabilir.
Haber Linki 9: Halász János: Magyarországra is veszélyes a Törökország felől megindult migránsáradat (magyarnemzet.hu)	Haber Linki 10: KISALFOLD- Az illegális migrációval nemcsak a biztonsági de a járványveszély is fokozódhat	Haber Linki 11: tps://www.magyarhirla p.hu/belfol d/20200309-domotor- csaba-a-koro navirus- elleni-vedekezes-ugye- nem-partpolitikai-ugy	Haber Linki 12: Halász János: Magyarországra is veszélyes a Törökország felől megindult migránsáradat (origo.hu)

Tablo 3 de yer alan haber metinleri 9 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirilen Ulusal Meclis toplantısı kapsamındaki yaşanan göç dalgası ve koronavirüs arasındaki bağlantıyı vurgulamaya yönelik siyasilerin açıklamalarını kapsamaktadır. Tabloda yer alan haber başlıkları değerlendirildiğinde aynı tema üzerinden (göç dalgasının güvenlik ve salgın açısından tehdit oluşturduğu dair görüş) meclis toplantısı sırasındaki farklı FIDESZ parti temsilcilerinin açıklamalarından kesitlere yer verildiği görülmektedir. Bu bağlamda Tablo 3'te yer alan başlıklarda enformasyon eksiltimine ilişkin teknikler uygulandığı görülmektedir. Örneğin; aynı başlık ifadelerinin kullanıldığı 9 ve 12 numaralı başlıkta konuşmasından alıntı yapılan kişiye atıfta bulunulurken, 10 numaralı başlıkta açıklamada bulunan yetkilinin (FIDESZ partisi milletvekili János Halász'ın) ismi belirtilmemiştir. Bunun yanı sıra 9/12 numaralı başlıkta göç dalgasının Türkiye gibi coğrafi alan üzerinden geldiği vurgusu yapılırken 10 numaralı başlıkta ise bu tür bir yer\ mekân unsuru vurgulanmamıştır. Ayrıca 9, 10 ve 12 numaralı başlıklarda göç unsuru ile güvenlik unsuru arasında doğrudan bir bağlantı kurularak kurgulama yoluna gidildiği görülmektedir. Haber girişleri bağlamında değerlendirildiğinde ise; her dört metinde de Ulusal Meclis toplantısı ifadesi geçmekle birlikte toplantının mekânsal alanı ve zaman unsuru belirtilmemiştir. Bunun yanı sıra 9 numaralı haber girişinde mecliste tartışılan diğer konulara değinilmekle birlikte 10 numaralı haber girişinde mecliste tartışılan diğer konu başlıklarına yer verilmemiştir. 11 numaralı haber girişinde ise toplantı esnasında gerçekleşen siyasiler arasındaki iletişim döngüsüne yer verilerek toplantının genel içeriği oluşturulmaya çalışılmıştır. 12 numaralı haber girişinde ise göç dalgası ile sel arasında bağlantı kurularak metafor kullanıldığı görülmektedir. Gazete metinlerinde yer alan ana olay; 9 Mart 2020 tarihinde Budapeşte'de gerçekleştirilen Ulusal Meclis Toplantısı'dır. Bu toplantıda DK Parti temsilcisi Lajos Oláh 'ın Sağlık Bakanı Miklós Kásler'i eleştirisi, feminist politikalar ve kadın istihdamı, Tamás Schanda tarafından gündeme getirilen iklim krizi ve FIDESZ parti yetkilileri János Halász ve Csaba Dömötör'ün göç ve koronavirüs arasındaki ilişkiyi ön plana çıkararak açıklamaları tartışılmıştır. Bu bağlamda ana olayın haber metinlerindeki sunuş şekilleri değerlendirildiğinde; 9 numaralı haber başlığında ve 11 numaralı haber başlıklarında FIDESZ yetkililerinin göç ve pandemi sürecine ilişkin konuşmalarından kesitleri ön plana çıkarılmakla birlikte metin içeriğinde ulusal mecliste tartışılan tüm konulara yer verilmiştir. 10 numaralı haber metninde ise ana olay sunumu János Halász ve Csaba Dömötör'ün; 12 numaralı haber metninde ise sadece János Halász'ın konuşmaları üzerinden yürütülmüştür. Dört haber metninde de János Halász'ın söylemleri içerisinde Soros örgütlerinin göçmenleri teşvik ettiği ve bu durumun 2015 yılındaki yoğun göç dalgası gibi bir duruma neden olabileceği vurgusu gibi olayların tarihsel yönüne atıfta bulunulması; Macar halkının korunması adına kendi ülkelerine AB tarafından yardım yapılmasının iyi olacağını, göçmenlerin sadece Suriye'den değil Irak ve İran'dan da geldiklerini, Avrupa sınırlarının her yerden saldırıya uğradığını bu yüzden hem güvenlik hem de salgın riskinden dolayı sınır güvenliğinin sağlanması gerektiği gibi sınırların

kapatılmasına ilişkin gerekçelerde bulunması gibi hususlara yer verildiğinden dolayı ardalın ve bağlam bilgisinin oluşturulduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4: İç İşleri Bakanlığına Bağlı Ulusal Göç Genel Müdürlüğü Tarafından 9 Mart 2020 Tarihinde Gerçekleştirilen Basın Toplantısına İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hírlap	Origo
Haber Başlığı 13: Karantinadaki İranlılar sandalyeleri koğuştan atıyor	Haber Başlığı 14: Epidemiyolojik kuralların ihlali cezai bir suç olarak kabul edilir	Haber Başlığı 15: Karantinaya alınan İranlı öğrenciler iş birliği yapmayı reddediyor	Haber Başlığı 16: Karantinaya alınan İranlı öğrenciler koğuştan sandalye attı
Haber Girişi 13: Operasyon Personeli Başkanı Tibor Lakatos, bir Macar vatandaşı da dahil olmak üzere korona virüs bulaşmış iki yeni hastanın sisteme kaydedildiğini belirtti. Hasta sayısı Orta Avrupa genelinde artmaktadır: Avusturya'da 112, Çek Cumhuriyeti'nde 31, Hırvatistan'da 12, Romanya'da 15, Slovenya'da 16, Polonya'da 11 ve Sırbistan ve Ukrayna'da birer tane. Enfekte olanların sayısı 110.290, 62.097 hasta iyileşti ve 3.840 kişi hastalıktan öldü.	Haber Girişi 14: Operasyon personeli Başkanı Tibor Lakatos, St. Ladislaus Hastanesi'nde gözetim altında tutulan bazı İran vatandaşlarının hala bu tür sağlık gözetimi altında uyulması gereken önlemlere uymayı reddettiğini ifade etti.	Haber Girişi 15: Operasyon personeli başkanı pazartesi günü düzenlenen toplantıdan sonra Budapeşte'deki düzenlediği basın toplantısında açıkladı: "Güney Peşte Merkez Hastanesi'nden ayrılan iki İranlı üniversite öğrencisi, karantina kurallarına uygun olarak iş birliği yapmayı hala reddediyor."	Haber Girişi 16: Operasyon personeli Başkanı öğleden sonraki basın toplantısında açıkladı: "St. Ladislaus Hastanesi'nde karantinaya alınan bazı İran vatandaşları sandalyeleri koğuştan attı ve doktor ve hemşirelerle iş birliği yapmadı. Bu kişiler ancak polisin yardımıyla karantinada tutulabilirler. Bugün itibarıyla, korona virüs testi için güvenlik protokolü değişebilir."
Haber linki 13: A karanténban lévő irániak székeket dobáltak ki a kórteremből (magyarnemzet.hu)	Haber linki 14: KISALFOLD- A járványügyi szabályok megsértése bűncselekménynek minősül	Haber linki 15: Nem hajlandóak együttműködni a karanténba helyezett iráni diákok (magyarhirlap.hu)	Haber linki 16: Székeket dobáltak ki a kórteremből a karanténba helyezett iráni diákok - kövesse az Operatív Törzs tájékoztatóját a koronavírusról (origo.hu)

Tablo 4 'te koronavirüs teşhisi konulan İran uyruklu bireylerin farklı hastanelerde pandemi önlemlerine ilişkin kurallara uymadığı ve problem çıkarıldığına dair açıklamaların yer aldığı Ulusal Göç Genel Müdürlüğü yetkilileri tarafından gerçekleştirilen basın toplantısı kapsamındaki haber başlıkları değerlendirildiğinde 13, 15 ve 16 numaralı başlıklarda "karantina" ile 14 numaralı başlıkta "epidemiyolojik kuralların ihlali" vurgusu yapılarak ana tema ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca 13, 15 ve 16 numaralı başlıkta çoğul zamir ekinin kullanılması ya da 14 numaralı başlıkta kapsamlı bir ifadenin tercih edilmesiyle birlikte genelleştirme yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra 13 ve 16 numaralı başlıklarda İranlı öğrencilerin koğuştan sandalye attıklarına dair kullanılan ifadeler ile yabancı uyruklu bireylerin şiddet eylemi sergileyerek kamusal düzeni bozduğuna dair bir kurgulamaya gidilmiştir. 13, 15 ve 16 numaralı başlıklarda karantinada kurallara uymayan kişilerin uyruğu dışında kişi sayısı, cinsiyeti, yaşı gibi herhangi bir bilgiye yer verilmeyerek enformasyon eksiltimi tekniği kullanılmıştır. Tablo 4’te belirtilen haber girişleri kim, niçin, ne zaman, nerede gibi soru kalıpları çerçevesinde değerlendirildiğinde; 13 ve 14 numaralı haber girişinde açıklamada bulunan yetkilinin adı ve statüsüne yer verilirken, 15 ve 16 numaralı haber girişinde ise yetkilinin adının belirtilmediği görülmektedir. Bunun yanı sıra 14, 15 ve 16 numaralı haber girişlerinde İranlı öğrencilerin problem yarattığına dair ifadeler kullanılırken, 13 numaralı haber girişinde ise Orta Avrupa da yer alan ülkelerdeki resmi açıklanan vaka sayılarına değinildikten sonra Macaristan’daki vaka sayılarına ilişkin bilgiler paylaşılarak Macaristan’ın Orta Avrupa ülkeleri arasındaki konumunu değerlendirilmekte ve öğrencilerin problem yaratmasına ilişkin durum hakkında bir bilgi paylaşılmamaktadır. Giriş kısmında bu kapsamdaki sayısal verilere yer verilerek hem haberin inandırıcılığı artırılmak hem de korona virüsün yayılma hızı vurgulanarak okuyucunun dikkati çekilmek istenilmiştir. 15 ve 16 numaralı haber girişinde basın toplantısına ilişkin yer ve zaman unsuru, yabancı uyruklu öğrencilerin hangi hastanede kaldığı gibi mekân bilgilere yer verilmektedir. 13 ve 14 numaralı haber metninde ise basın toplantısının detayına ilişkin bir bilgi bulunulmamakla birlikte, 14 numaralı haber girişinde yabancı uyruklu bireylerin hangi hastanede kaldığına ilişkin mekânsal alan bilgilerine değinilmektedir. Haber metnine konu olan ana olay; Operasyon Personeli Başkanı Tibor Lakatos ve Güney Peşte Merkez Hastanesi Ulusal Hematoloji ve Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsü Başhekimisi János Szlávik tarafından Orta Avrupa ülkelerindeki tabloya atıfta bulunularak vaka sayılarına ilişkin güncel verilerin ve İran vatandaşları için vize verilme işleminin askıya alındığı, iki İranlı öğrencinin sağlık personeliyle iş birliği yapmadığı ve sandalyeleri koğuştan attığı için izolasyon sürecinin polis denetiminde gerçekleştirildiği, ayrıca daha sonra vaka görülen İran vatandaşlarından birinin ise yetkililere ikamet yeri olarak beyan ettiği adreste bulunmadığı ve irtibat kurabilmek adına iletişim kuracak bir irtibat kişisi , e-posta adresi veya telefon numarası belirtilmediğinden dolayı kendisine sosyal medya aracılığıyla ulaşıldığı, epidemiyolojik kurallara uyulmamasının cezai bir suç oluşturduğunu ve halk sağlığı otoritesinin hükümlerine uymayan yabancıların sadece bir suç işlemekle kalmadığını, aynı zamanda ülke topraklarından da çıkarılabileceklerine dair uyarılarda bulunulduğuna dair bilgilerin paylaşıldığı basın toplantısıdır. Bu olay örgüsü çerçevesinde ana olayın sunumu; dört haber metnin de de yabancı uyruklu vatandaşlarının kamu sağlığının korunmasına ilişkin sürecin yürütülmesinde kamu görevlilerine problem çıkardığı, duruma müdahale edileme sürecini yavaşlattığı ve eğer problem yaşanılmaya devam edilirse ülke sınırlarından çıkarılmakla cezalandırılacağı şeklinde gerçekleşmektedir. Bunun yanı sıra İran vatandaşları için vize verilme işleminin askıya alınması sürecinde hem İran’da görülen yüksek vaka sayısı hem de İran uyruklu bireylerin süreçteki olumsuz tutumları detaylı bir şekilde vurgulanarak eylemin ardalanı oluşturulmaya çalışılmıştır. Haber metinlerinin kaynağı ise geleneksel medya üzerinden yürütülen basın toplantısı açıklamasıdır.

Tablo 5: AB Devlet ve Hükümet Başkanları ile 10 Mart 2020 Tarihinde Gerçekleştirilen Video Konferansa İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hırlap	Origo
Haber Başlığı 17: Viktor Orbán: Göç ve koronavirüs salgını arasında bir bağlantı var	Haber Başlığı 18: Viktor Orbán, Macaristan'daki durumu AB'li meslektaşlarına açıkladı	Haber Başlığı 19: Başbakan Macaristan'daki durumu AB'li meslektaşlarına açıkladı	Haber Başlığı 20: Viktor Orbán: Göç ve koronavirüs salgını arasında bir bağlantı var
Haber Girişi 17: Viktor Orbán, salı öğleden sonra Avrupa Konseyi Başkanı Charles Michel tarafından başlatılan AB devlet ve hükümet başkanlarının video konferansında Macaristan'daki mevcut salgın durumunu sundu, ekonomik etkilerine ve koronavirüs ile göç arasındaki bağlantılara dikkat çekti- Başbakanlık Basın Sözcüsü Bertalan Havasi MTI'ye açıkladı.	Haber Girişi 18: Başbakan, Avrupalı meslektaşlarına şu ana kadar olan süreçte Macaristan'ın korona virüse karşı korunmaya odaklandığını, Macar makamlarının durumu kontrol ettiğini ve bireysel vakalarla ilgilendiğini bildirdi.	Haber Girişi 19: Başbakanlık Basın Sözcüsü Bertalan Havasi açıkladı. Viktor Orbán, salı öğleden sonra Avrupa Konseyi Başkanı Charles Michel tarafından başlatılan AB devlet ve hükümet başkanlarının video konferansında Macaristan'daki mevcut salgın durumunu anlattı ve ekonomik etkilere ve koronavirüs ile göç arasındaki bağlantılara dikkat çekti.	Haber Girişi 20: Başbakanlık Basın Sözcüsü Bertalan Havasi açıkladı. Viktor Orbán, salı öğleden sonra Avrupa Konseyi Başkanı Charles Michel tarafından başlatılan AB devlet ve hükümet başkanlarının video konferansında Macaristan'daki mevcut salgın durumunu anlattı ve ekonomik etkilere ve koronavirüs ile göç arasındaki bağlantılara dikkat çekti.
Haber linki 17: Orbán Viktor: Kapcsolat van a migráció és a koronavírus-járvány között (magyarnemzet.hu)	Haber linki 18: KISALFOLD- Orbán Viktor ismertette uniós kollégáival a magyarországi helyzetet	Haber linki 19: A miniszterelnök ismertette uniós kollégáival a magyarországi helyzetet (magyarhirlap.hu)	Haber linki 20: Orbán Viktor: Kapcsolat van a migráció és a

Viktor Orbán tarafından 10 Mart 2020 tarihinde AB devlet ve hükümet başkanları ile gerçekleştirilen video konferans kapsamındaki Tablo 5' te yer alan haber başlıkları değerlendirildiğinde 18 ile 19 numaralı başlıklarda ifadeler rastlanılmaktadır. Her iki metinde de kullanılan başlık haber içeriğini doğrudan yansıtmaktadır. Başlıkta 'Macaristan'daki durum' şeklinde bir ifade kullanılarak genelleştirme yoluna gidilmiştir. Benzer şekilde aynı ifadelerin kullanıldığı 17 ve 20 numaralı haber başlıklarında ise Orbán'ın "Göç ve koronavirüs salgını arasında bir bağlantı var" şeklindeki söylemi kullanılmıştır. Başlıkta yer verilen bu ifade haber içeriğini destekler niteliktedir. Haber metni içeriğinde toplantıda görüşülen ekonomi, bütçe gibi konulara yer verilmeyerek sadece Orbán'ın yetkili makamların duruma müdahale etmekte başarılı oldukları ve enfeksiyonun virüsün odak noktalarından biri olan İran üzerinden geldiği, Macaristan'ın bu nedenle sınır korumasını güçlendirildiği ve transit bölgelerin geçici olarak kapatılması gerekliliğine ilişkin ifadeleri kullanılmıştır. Dolayısıyla bu başlık tercih edilerek hem sınır güvenliğine dikkat çekilmek istenilmiş hem de bu ifade ile birlikte kurgulama yoluna gidilmiştir. Haber girişleri değerlendirildiğinde ise 17, 19 ve 20 numaralı haber girişlerinde konferansın kim

tarafından ve ne zaman başlatıldığı, kimin konuşma yaptığı, hangi konuların görüşüldüğü, hangi kanal aracılığıyla bu bilgilerin paylaşıldığına dair bilgiler açık bir şekilde belirtilmiştir. 18 numaralı haber girişinde ise konferansın kim tarafından başlatıldığı, video olarak gerçekleştirilmesi ya da konferansın zamanı gibi bilgilere yer verilmemiştir. 17, 19 ve 20 numaralı haber girişlerinde koronavirüs ile göç arasındaki ilişkiye, ekonomik değerlendirmelere yer verilirken, 18 numaralı haber girişinde ise Macar yetkililerinin salgını kontrol etmesine yönelik tutumuna ilişkin ifadeler kullanılmıştır. Tablo 5’te yer alan haber metinlerine konu olan ana olay; Avrupa Konseyi Başkanı Charles Michael tarafından 10 Mart 2020 Salı günü AB devlet ve hükümet başkanlarının katılımıyla başlatılan virüsün yayılmasını sınırlamak, tıbbi ekipman sağlamak, ilaç ve aşı araştırmaları için finansman sağlamak ve salgının sosyal ve ekonomik sonuçlarını hafifletmek gibi konuların tartışıldığı video konferanstır. Bu çerçevede 17, 18 ve 20 numaralı haber metninde ana olayın sunumu Viktor Orbán’ın yetkili kamu kurumlarının salgına müdahale etme süreci, Avusturya ile yürütülen iş birliği süreci ve göç ile koronavirüs arasındaki ilişkiyi vurgulamak adına ifade ettiği söylemleri üzerindedir. Bu bağlamda koronavirüs ile göç arasındaki ilişkinin kurulabilmesi adına vakaların yoğun bir şekilde görüldüğü İran’a vurgu yapılarak sınır güvenliğinin sağlanması ve geçici olarak transit bölgenin kapatılmasına ilişkin açıklamalar kapsamında ardalanın oluşturulmaya çalışıldığı görülmektedir. Ayrıca, bu sürecin yürütülmesinde Avusturya ile iş birliğinin sağlanması ya da hizmet sunan kamu çalışanlarına teşekkür edilerek herkesin görevinin başında olduğuna dair olumlu bir imaj çizilmeye çalışılması vurgulanarak Macar halkının ülkesine ve kamu kurumlarına olan güvenin artırılması amaçlanmaktadır. 19 numaralı haber metninde Viktor Orbán’ın göç ve korona virüs arasındaki bağlantıyı açıklayan söylemlerine değinilmekle birlikte salgını azaltmak için üye devletler arasında tıbbi ekipman, ilaç ve bakım konusunda iş birliğinin sağlanması ve olumsuz ekonomik ve sosyal etkileri hafifletmek için önlemler alınması gerektiğine dair tavsiyeler, Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen tarafından Avrupa Birliği üye ülkelerinin liderlerinin, koronavirüsün neden olduğu ekonomik zararı hafifletmek için 25 milyar Euro’luk bir yatırım fonu kurmayı kabul ettikleri ve bunun için AB Komisyonu’nun 7,5 milyar Euroyu serbest bırakılacağına dair açıklaması gibi daha detay veren bilgilere yer verilmiştir. Haberin kaynağı ise Başbakan basın sözcüsünün MTI (Magyar Távirati Iroda \Macar Telgraf Ofisi) haber ajansına toplantıyla ilgili bilgi verdiği açıklamadır.

Tablo 6: Viktor Orbán’ın 13 Mart 2020 Tarihinde Kossuth Radyosunun Stüdyosunda Gerçekleştirdiği Röportaja İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hırlap	Origo
Haber Başlığı 21: Viktor Orbán: Ülke koronavirüsle mücadelede iyi bir sınavdan geçti	Haber Başlığı 22: Viktor Orbán: Ülke şimdiye kadar korona virüsle mücadelede iyi bir sınavdan geçti	Haber Başlığı 23: Viktor Orbán: İki cepheli bir savaştayız	Haber Başlığı 24: Viktor Orbán koronavirüsün mevcut durumu hakkında bilgi verdi
Haber Girişi 21: Macaristan'daki olağanüstü hukuk düzeni diğer Avrupa ülkelerinden farklıdır. Başbakan Viktor Orbán, Kossuth radyosunda yaptığı açıklamada, olağanüstü halin ciddiyeti ile haklı olan önlemlerin	Haber Girişi 22: Başbakan Viktor Orbán, Kossuth radyosunun cuma günü sabah programında yaptığı açıklamada, bu yılın bütçesi ve halihazırda planlama aşamasında olan 2021 bütçesinin koronavirüs salgını nedeniyle tamamen	Haber Girişi 23: Başbakan Viktor Orbán, Kossuth radyosunun cuma günü sabah programında yaptığı açıklamada, bu yılın bütçesi ve halihazırda planlama aşamasında olan 2021 bütçesinin koronavirüs salgını nedeniyle tamamen yeniden düşünülmesi ve belediyelerin ve kurumların bütçelerinin de revize edilmesi gerektiğini	Haber Girişi 24: Başbakan Viktor Orbán, Kossuth Radyosu'nun Günaydın Macaristan programında mevcut durum hakkında konuştu.

alınabileceğini açıkladı. Barış demokrasisi ve savaş halindeyiz. Avrupa'da salgının yayılmasının durdurulmadığını gördüm, bu yüzden hükümete olağanüstü hâl getirilmesini önerdim. Hükümet tarafından iki hafta boyunca ilan edilebilir, daha sonra Ulusal Meclis'in onayı ile uzatılabilir.	yeniden gözden geçirilmesi ve belediyelerin ve kurumların bütçelerinin de revize edilmesi gerektiğini belirtti.	açıkladı. Önemli olanın, yaşlıların diğer insanlarla mümkün olduğunca az temas halinde olması gerektiğini belirtti. Orbán, insanların %60-80'inin virüsün onlardan geçtiğini bile fark etmeden enfekte olduğunu, durumun daha zayıf organizmalara sahip yaşlı insanlar için ne kadar ciddi olabileceğini, bu nedenle ebeveynlerimizin ve büyükanne ve büyükbabalarımızın korunması gerektiğini belirtti.	
Haber linki 21: Orbán Viktor: Jól vizsgázott az ország a koronavírussal szembeni harcban (magyarnemzet.hu)	Haber linki 22: KISALFOLD - Orbán Viktor: eddig jól vizsgázott az ország a vírus elleni harcban – HALLGASSA MEG!	Haber linki 23: Orbán Viktor: Kétfrontos háborúban vagyunk (magyarhirlap.hu)	Haber linki 24: Orbán Viktor a koronavírus-helyzet aktuális állásáról is tájékoztat (origo.hu)

Tablo 6'da Viktor Orbán'ın Kossuth radyosunda gerçekleştirmiş olduğu röportaja ilişkin haber metinleri yer almaktadır. Bu röportaj kapsamında 21 ve 22 numaralı haber başlıklarında benzer ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Haber başlıklarında Viktor Orbán'ın süreçle ilgili olumlu söylemlerine yer verilmiştir. Bu ifadeler kapsamında gösterilen çaba ön planda tutularak koronavirüsle mücadele sürecinde başarı gösterilmekle övülmektedir. Ayrıca haber içeriğinde süreçle ilgili sağlık çalışanlarına yönelik övgülerde bulunması da Macar halkının ülkesine ve kamu kurumlarına olan güvenin artırılmasına yöneliktir. 23 numaralı haber metninde Viktor Orbán'ın göç ve koronavirüs arasındaki ilişkiye dikkat çekmek amacıyla kullandığı "iki cephele bir savaştayız" ifadesi başlık olarak kullanılmıştır. Bu ifade ile ilgili haber metninde bir kurgulamaya gidildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra başlıkta yer alan bu ifadeyle birlikte milli görev ve sorumluluk bilinci çerçevesinde milli güvenlik bakış açısı ön plana çıkarılmak istenilmiştir. Haber girişleri açısından değerlendirildiğinde ise dört haber girişinde Başbakan Viktor Orbán ve Kossuth Radyosuna yer verilerek özne ve mekânsal alan belirtilmiştir. Bunun yanı sıra 22 ve 23 numaralı haber girişlerinde röportaj günü dâhilindeki zaman vurgusuna yer verilirken 21 ve 24 numaralı haber girişinde ise zaman unsuru belirtilmemiştir. Ayrıca zaman unsuru belirtilmese de sadece 24 numaralı haber giriş metninde röportajın Günaydın Macaristan programında gerçekleştirildiği ifadesine yer verilmiştir. Röportaj kapsamındaki Viktor Orbán'ın söylemlerinden kesitlere yer verilen haber girişlerinde 21. sıradaki ifade de olağanüstü halin gerekliliğine ilişkin önem, 22. sıradaki ifade de pandemi sürecinin ekonomi üzerindeki etkileri, 23. sıradaki ifade de ise hem koronavirüs ile ekonomi arasındaki ilişki hem de sayısal oranlar vurgulanarak virüsün yaşlı bireyler arasında yayılma hızına ilişkin okuyucunun dikkati çekilerek önlem alınması kapsamında temalar kullanılmıştır. 24 numaralı haber girişinde ise bu tür detaylar belirtilmeyerek 'mevcut durum' şeklinde genel bir ifade tercih edilmiştir. Haber metnine konu olan ana olay Viktor Orbán'ın pandemiyi yaşlılar için daha tehlikeli olduğu, ekonomik koruma eylem planı ve durmuş ekonominin yeniden başlatılması için bir bütçenin gerekliliği, sağlık çalışanlarına minnettarlık, pandemi sürecine ilişkin bilinmezlik ve bu bilinmezlikte olağanüstü halin oluşturulması gerekliliği, orta ve ilköğretim düzeyindeki

eğitim kurumlarının açık iken yabancı öğrencinin fazla sayıda olması ve salgının çoğunlukla yabancılar tarafından getirildiğini için üniversitelerin kapatıldığı, göç ve virüsün yayılmasının birbiriyle bağlantılı olduğuna dair açıklamalarda bulunduğu radyo röportajıdır. Üç metinde de röportajın tamamına yer verilmektedir. Bu kapsamda röportajda; Viktor Orbán'ın “ Macaristan'da iki savaş hattı var bunlardan birisi göç diğeri ise koronavirüstür. Hareket hastalığı yayar ve göç hareketin kendisidir ve iki şey arasında mantıksal bir korelasyon vardır.” şeklindeki yabancı karşıtlığı bağlamında ön plana çıkan ifadelerini değerlendirmek gerekirse; bu söylemle birlikte koronavirüsün ortaya çıkma ve yayılma kaynağı olarak göç ve yabancı uyruklu bireyler görülmektedir. Bu bağlamda ilk ve orta kademe eğitim kurumları açık kalmaya devam ederken, yabancıların ağırlıkta olduğu üniversiteler ise kapatılma yoluna gidilmiştir. Bu gerekçeyle diğer eğitim kurumlarına nazaran neden üniversitelerin kapatılmasının tercih edildiğinin de ardalanı oluşturulmaktadır. Ayrıca Orbán tarafından aylarca sürececek olan koronavirüs pandemisinin bir veya iki hafta içinde atlatılacağı yanılmasıyla bulunulmaması gerektiği ve bu nedenle hayatın eskisi gibi olmayacağı, salgını önlemek için gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilerek olağanüstü hâl kapsamında yetkilerin yürütmeye toplanmasına yönelik bir vurgu yaparak otoriterleşme eğilimi göstermektedir. Metinlerde haber kaynağı ise Kossuth Radio'su olarak belirtilmiştir.

Tablo 7: İç İşleri Bakanlığı Ulusal Göç Genel Müdürlüğü Tarafından 13 Mart 2020 Tarihinde Yapılan Açıklamaya İlişkin Haber Başlıkları ve Haber Girişleri

Magyar Nemzet	Kisalföld	Magyar Hírlap	Origo
Haber Başlığı 25: İçişleri Bakanlığı: St. Ladislaus hastanesinde problem çıkaran iki İranlı sınır dışı edildi	Haber Başlığı 26: İki İranlı üniversite öğrencisi sınır dışı edildi	Haber Başlığı 27: Karantinada olan İranlı üniversite öğrencileri sınır dışı edildi	Haber Başlığı 28: İki İranlı üniversite öğrencisi ihraç edildi
Haber Girişi 25: İçişleri Bakanlığı Ulusal Göç Genel Müdürlüğü tarafından Macaristan'da öğrenci statüsüne sahip iki İran vatandaşının Macaristan devlet sınırlarından sınır dışı edildiğini açıkladı.	Haber Girişi 26: Tedbirin uygulanması koşulların oluşturulmasına kadar askıya alınmış ve ilgililer için zorunlu bir ikamet yeri belirlenmiştir.	Haber Girişi 27: Ulusal Göç Genel Müdürlüğü tarafından iki İran uyruklu öğrenci Macaristan ve Avrupa Birliği topraklarından sınır dışı edildi.	Haber Girişi 28: İçişleri Bakanlığı, koronavirüs nedeniyle emredilen hastane karantinasından ayrılan iki İranlı üniversite öğrencisinin Macaristan ve Avrupa Birliği'nden sınır dışı edildiğini açıkladı.
Haber Linki 25 : Belügyminisztérium: Kiutasították a Szent László kórházban randalírozó két iránit (magyarnemzet.hu)	Haber linki 26: KISALFOLD - Kiutasították a két iráni egyetemistát	Haber linki 27: Kiutasították a karanténban balhézó iráni egyetemistákat (magyarhirlap.hu)	Haber linki 28: Kiutasították két iráni egyetemistát (origo.hu)

Tablo7 'de yer alan haber başlıkları değerlendirildiğinde; haber kaynağında belirtilen halk sağlığı otoritesinin hükümlerine uymadıkları için yabancıların sınır dışı edilmesine yönelik makro önermesinin, 25 numaralı başlığa yansıtıldığı görülmektedir. Diğer başlıklarda ise sınır dışı edilmesinin gerekçesi belirtilmemiştir. Bunun yanı sıra 25 numaralı başlıkta sınır dışı eden ve açıklamada bulunun yetkili kuruma yer verildiği görülürken, sınır dışı edilen kişilerin sayısı ve uyruğu dışında herhangi bir

bilgi belirtilmeyerek enformasyon eksiltimi yoluna gidilmiştir. 26, 27 ve 28 numaralı haber metninde ise sınır dışı edilen kişilerin sadece sayısı, uyuşu ve statüsü belirtilmiştir. Haber girişleri bağlamında değerlendirildiğinde ise; 26 numaralı haber girişinde olayın yansıtılmasına yönelik ifadeler oldukça genel niteliktedir. Olay örgüsü dâhilinde kim, niçin, nerede gibi soruların yanıtını açık bir şekilde yansıtacak ifadelere yer verilmemiştir. Örneğin; olayın taraflarına ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmemiş, ‘ilgililer’ şeklinde genel nitelikli bir kavram kullanımı tercih edilmiştir. 25, 27 ve 28 numaralı haber girişinde ise sınır dışı eden ve edilen taraf belirtilmiştir. Ayrıca 27 ve 28 numaralı haber girişinde Macaristan ve AB toprakları şeklinde bir yer unsuru kullanılarak Macaristan’ın Avrupa Birliği üyesi olduğu vurgusu yapılmıştır. Ancak dört haber girişinde de zaman unsuru belirtilmemiştir. Tablo 7’de yer alan haber metinleri kapsamındaki ana olay örgüsü ilk vakaların görüldüğü İran uyruklu öğrencilerin pandemiye ilişkin kurallara uymamaları sebebiyle Ulusal Göç Genel Müdürlüğü tarafından sınır dışı edilmesine, bu kapsamda yasal süreci başlatması ve üç yıl boyunca Macaristan sınırlarına giremeyeceğine ilişkindir. Bu doğrultuda haber metinlerinde yer alan olayların sunumuna bakıldığında dört haber metninde de ‘... İran uyruklu iki öğrencinin Ulusal Hematoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Enstitüsü’nün Szent László Bölgesi’ndeki Güney Pest Merkez Hastanesi’nde kendileri için karantinaya ayrılan odayı izinsiz ve koruyucu kıyafetsiz olarak terk ettiler, sağlık görevlilerinin tekrarlanan taleplerine rağmen oraya geri dönmediler, agresif bir şekilde, talimatlarına uymadılar. ‘’ şeklindeki ifadeler yer verilmesi kapsamında ardaan bilgisinin kullanıldığını söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra çalışma kapsamında incelenen olaylarda ilk defa tablo 7’ye ilişkin haber metinlerinde yer alan açıklamalarda iki öğrencinin yaş unsuruna (23) değinildiği görülmektedir. Gazetelere konu olan haber metinlerinin kaynağı ise Macar Haber Ajansı (Magyar Távirati Iroda\ MTI)’dır.

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Pandemi sürecinde ülkeler, virüsün yayılmasını önlemeye yönelik ulusal siyasi, ekonomik ve toplumsal çıkarlar çerçevesinde müdahale planları geliştirmişlerdir. Sağ popülist bir partinin yürütmede bulunduğu Macaristan’da, bu müdahale planları göç politikalarının sertleşmesine neden olmuştur. Göç kapsamında ülkeye gelen yabancıların, koronavirüsünün ve mutasyonlu versiyonlarının potansiyel taşıyıcıları oldukları ve sağlık tehdidi oluşturdukları konusundaki yabancı düşmanı söylemler, zamanla Orbán hükümeti tarafından merkezi bir tema haline dönüştürülmüştür.

Popülist sağın toplumun yönlendirilmesinde kullandığı dost-düşman ayrımı, sağ popülist siyasilerin halkın karşısına yabancıları düşman kimliğinde konumlandırmasında temel araçlardan biri olarak kullanılmaktadır. Homojen ve birinci sınıf vatandaşlardan oluşan bir toplum öngören ve Macaristan’ın sağ popülist bir lideri olan Orbán, toplum mekanizmasındaki bu homojenliği bozabilecek yabancı kimliklere karşıdır. Dolayısıyla Orbán, pandemi süreci var olan yabancı karşıtı söylemlerin kamusal alanda ve politik sahnede daha da artmasına neden olmuştur. Bu nedenle, Macaristan örneğinde, pandemi süreci, toplumsal, siyasal ve ekonomik problemlerin kaynağı olarak görülen yabancılar sorunun çözümünde araçsallaşmıştır. Ancak bu araçsallaştırma durumu sadece yabancı karşıtı söylemlerle sınırlı kalmayıp, popülist liderlerin hayata geçirmek istedikleri ideallerini de kapsamaktadır. Bu bağlamda pandemi sürecinin asıl sorumlusu olarak görülen yabancı uyruklu kesimlerin ülkelere girişinin önlenmesi için Orbán hükümeti tarafından sıkı sınır yönetimi politikalarının uygulandığını söylemek mümkündür. Örneğin; İran’dan gelen sığınmacıların ülkeye girişini engellemek için Sırbistan sınırı boyunca geçiş bölgeleri kapatılmıştır. Orbán hükümeti yetkilileri daha önce var olan, ancak, pandemi sürecinde sertleştirilen bu tür sınır uygulamalarını meşrulaştırmak için vermiş oldukları demeçlerde yabancıları hedef göstermektedir. Yabancılar hastalığın yayılmasının baş aktörü olarak gösterilmekte ve sınır önlemleri meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Yabancı karşıtlığı ve yasa dışı göçe ilişkin meşrulaştırma adımları ve yetkililerin söylemleri sağ popülist ideolojinin yeniden üretilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda, çalışmada, yöntem olarak söylemin; ideolojinin üretilmesi ve yaygınlaştırılması kapsamındaki önemini vurgulayan Van Dijk eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılmıştır. 4- 13 Mart 2020 tarihleri aralığında Origo, Magyar Hırlap, Magyar Nemzet Kısalföld yayın kaynaklarında yasa dışı göç ve yabancı karşıtlığını esas alan yedi olay örgüsü kapsamındaki haber metinleri makro yapı analizi açısından incelenmiştir. İncelenen haber metinlerinde kullanılan başlıklar tematik açıdan değerlendirildiğinde 28 haber metninde FIDESZ İletişim Direktörü István Hollik'in 2, FIDESZ parti yetkilileri János Halász'ın 2 ve Csaba Dömötör'ün 1, Macaristan Başbakan Viktor Orbán 'ın ise 8 defa başlık öznesi olarak kullanıldığı görülmektedir.

Haber başlıklarına bakıldığında genelde yer, zaman ve özne (İran uyruklu öğrenciler) ile ilgili detaylı bilgiye yer verilmeyerek okuyucunun dikkatini çekebilme adına enformasyon eksiltiliminin sıkça kullanıldığı belirlenmiştir. Haber metinlerini konularına göre koronavirüs salgınının yayılma kaynağının yabancı uyruklu bireyler olduğuna dair haberler, yabancıların koronavirüs salgınının yayılmasında Macar halkının güvenliğine yönelik tehdit oluşturduğuna dair haberler, yabancıların koronavirüs salgınının yayılmasında kurallara uymayıp sorumluluk sahibi olmadığına dair algı yaratılmasına dair haberler ve Macar halkının güvenliği dâhilinde salgının yayılmasının önlenmesi adına sınır kapısının kapatılması gerekliliğine dair haberler şeklinde kategorilendirmek mümkündür. Analiz edilen haber metinlerinin çoğunda göç edenlerin geldiği coğrafi alanların salgın ve terör açısından "tehlikeli " alanlar olduğu yönünde vurgu yapılarak bir genelleştirme yoluna da gidilmekte, göçmenler güvenlik ve salgın açısından tehdit faktörü olmalarıyla, Macar halkının güvenliğini tehdit etmesi yönündeki eylemleriyle örtük bir şekilde aktörleştirilmektedir. Bu bağlamda haber metinlerinde genel olarak yabancılara ve yasa dışı göçe yönelik ifadelerde negatif yönelim bakış açısının vurgulandığı görülmektedir. János Halász'ın, "Türkiye'den gelen göçmen akını Macaristan için de tehlikeli ", István Hollik'in "Macar halkının güvenliğini riske atamayız " ya da Viktor Orbán'ın "İki cepheli bir savaştayız " şeklindeki yetkililerin açıklamaları ya da " Karantinaya alınan İranlı Öğrenciler iş birliği yapmayı reddediyor." "Karantinadaki İranlılar sandalyeleri koğuştan atıyor " şeklindeki ifadelerde de bu olumsuz bakış açısının izlerini görmek mümkündür. Bunun yanı sıra haber metinlerinin çoğunda yoğun göç dalgası sebebiyle Avrupa'nın sınırlarında yoğunluğun görüldüğü ve hem salgın hem de terör açısından sınırların kapatılmasının Macar halkının güvenliği açısından gerekli olduğu vurgusuna rastlanılmaktadır. Ayrıca meclis toplantısındaki açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda da terör ve salgının yoğun bir şekilde yaşandığı Irak, Suriye, İran gibi bölgelerden gelen ve Macar halkının güvenliğini tehdit eden yabancıların, sınır güvenliğini sağlamak adına oluşturulan çitin ve transit bölgelerinin geçici olarak kapatılmasını eleştiren sosyalistlerin, göçmenlere yardım eden Soros Örgütü'nün dost-düşman ayırımından hareketle "düşman " olarak konumlandırıldığı görülmektedir.

Çalışma, Macaristan özelinde, sağ popülizmin pandemi üzerinden konjonktürel ortamı nasıl yabancı karşıtlığı söylemini güçlendirmek için kullandığını göstermesi açısından oldukça açıklayıcıdır. Çalışmanın bu yönüyle sağ popülizmin söylem üretimini araştıran çalışmalara örnek teşkil etmesi beklenmektedir.

Etik Beyan

"Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği" başlıklı çalışmanın yazılması ve yayınlanması süreçlerinde Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına riayet edilmiş ve çalışma için elde edilen verilerde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir.

Bincan, S. & Polat, F. (2023). Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(44), 667-690.

Katkı Oranı Beyanı

Çalışmadaki yazarların tümü çalışmanın yazılmasından taslağın oluşturulmasına kadar tüm süreçlere katkı yapmış ve nihai halini okuyarak onaylamıştır.

Çatışma Beyanı

Yapılan bu çalışma gerek bireysel gerekse kurumsal/örgütsel herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

KAYNAKÇA

- A karanténban lévő irániak székeket dobáltak ki a kórteremből (magyarnemzet.hu) (25.05.2022).
- A migránsok koronavírussal fertőzhetnek (magyarhirlap.hu) (21.05.2022).
- A migránsok koronavírussal fertőzhetnek (origo.hu) (09.06.2022).
- A miniszterelnök ismertette uniós kollégáival a magyarországi helyzetet (magyarhirlap.hu) (27.05.2022).
- Acar, F. D. (2019). *Popülizm ve Liberal Demokrasiye Etkileri: Macaristan ve İtalya Örneği. (Yüksek Lisans Tezi)*. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alaşam, M.B. (2021). *Siyasal Kuramda İnsan Hakları ve Yurttaşlık: Mültecilik Olgusu. (Doktora Tezi)*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balkaninsight, (2020). *Pandemic-Hit Hungary Harps on About 'Migrant Crisis'|Balkan Insight /07.01.2022).*
- Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği, (2020), BAİB- Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği- Dünya'da Sınır Kapılarının Durumu (baib.gov.tr) (07.01.2022).
- Batory, A. (2022). *More Power, Less Support: The Fidesz Government and the Coronavirus Pandemic in Hungary*, More Power, Less Support: The Fidesz Government and the Coronavirus Pandemic in Hungary | Government and Opposition | Cambridge Core (15.05.2022).
- BBC News Türkçe, (2018). Macaristan'da 'mülteci karşıtı önlemler' anayasaya girdi: Yardım edene ceza - BBC News Türkçe (05.01.2022).
- BBC News, (2018). *Hungary passes 'Stop Soros' law banning help for migrants - BBC News* (07.01.2022).
- Belügyminisztérium: Kiutasították a Szent László kórházban randalírozó két iránit (magyarnemzet.hu) (27.05.2022).
- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilcisi (BMMYK), (1951). *"Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme"*, <https://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1951-Cenevre-Sozlesmesi-1.pdf> (17.05.2022).
- Bolshakova, M.G. ve Garas L.N. (2021). *Right-Wing Populism In Hungary: The Pandemic Period, Modern Science*, Right-Wing Populism In Hungary: The Pandemic Period (Elibrary.Ru) (15.05.2022).
- Çelik R. ve Köse. N.N. (2021). "Türkiye Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği", *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 3435-3455.

- Bincan, S. & Polat, F. (2023). Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(44), 667-690.
- Dijk, V, T, A. (2009). *Critical Discourse Studies: A Sociocognitive Approach*, In Ruth Wodak & Michael Meyer (Ed.). *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: Sage.
- Dijk.V.T. A (2013). *Ideologi and Discourse, Chapter 10: The Oxford HandBook of Political Ideologies*,175-196.
- Dorosz, D., Hegedüs, K., Prinz, D., Róna, D. ve Petrovszki L.S. (2020). *COVID-19 in Hungary Challenges and Opportunities for Progressives*, COVID19-in-Hungary.pdf (americanprogress.org) (06.01.2022).
- Fedayi, C. ve Yıldırım, O. (2019). "Popülizm: İdeolojisizliğin İdeolojisi ya da İktidar İdeolojisi", *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(4), 1857-1874.
- Gevrek, M. (2020). *Avrupa'da Artan Popülizm: Macaristan ve Polonya Örnekleri*, (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Halász János: Magyarországra is veszélyes a Törökország felől megindult migránsáradat (origo.hu) (09.06.2022).
- Halász János: Magyarországra is veszélyes a Törökország felől megindult migránsáradat (magyarnemzet.hu) (22.05.2022).
- <https://www.magyarhirlap.hu/belfold/20200309-domotor-csaba-a-koronavirusellenivedekezes-ugye-nem-partpolitikai-ugy> (24.05.2022).
- Hungarian Spectrum, (2020). *Translation of draft law "On Protecting Against the Coronavirus"* Hungarian Spectrum (06.01.2022).
- İktisadi Kalkınma Vakfı, (2020). *Macaristan'da Koronavirüs ile Mücadele Kapsamında Kabul Edilen Acil Durum Yasası Tepki Çekti | 2020 | İKV- İktisadi Kalkınma Vakfı* (ikv.org.tr) (05.01.2022).
- Kalkan S. (2020). *Dünyada Yükselen Sağ Popülizm: Macaristan'daki Popülizmin Dinamikleri*, (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, A. (2019). "Avrupa'da Popülist Sağın Yükselişi: Popülizm Nedir?", *Euro Politika Dergisi*,5-33.
- Két koronavírussal beteg van Magyarországon (magyarhirlap.hu) (24.05.2022).
- Két koronavírussal beteg van Magyarországon- videó (origo.hu) (09.06.2022).
- Kırlı, D. (2021). *Sağ Popülizmin Avrupa Birliği İçerisindeki Yükselişinin Kültür Odaklı İncelenmesi: İtalyan Lig Partisi ve Beş Yıldız Hareketi Örnekleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KISALFOLD - A járványügyi szabályok megsértése bűncselekménynek minősül (26.05.2022).
- KISALFOLD - Az illegális migrációval nemcsak a biztonsági, de a járványveszély is fokozódhat (24.05.2022).
- KISALFOLD - Hollik István: koronavírus fertőzött területekről érkeznek a legtöbb bevándorló (21.05.2022).
- KISALFOLD - Kiutasították a két balhézó iráni egyetemistát (27.05.2022).
- KISALFOLD - Megvan az első két fertőzött, Magyarországot is elérte a járvány (24.05.2022).
- KISALFOLD - Orbán Viktor ismertette uniós kollégáival a magyarországi helyzetet (26.05.2022).

- Bincan, S. & Polat, F. (2023). Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(44), 667-690.
- KISALFOLD - Orbán Viktor: eddig jól vizsgázott az ország a vírus elleni harcban – HALLGASSA MEG! (28.05.2022).
- Kiutasították a karanténban balhézó iráni egyetemistákat (magyarhirlap.hu) (28.05.2022).
- Kiutasítottak két iráni egyetemistát (origo.hu) (10.06.2022).
- Kovács, K. (2021). *Hungary and the Pandemic: A Pretext for Expanding Power*, VerfBlog, 2021/3/11, <https://verfassungsblog.de/hungary-and-the-pandemic-a-pretext-for-expanding-power/>, DOI: 10.17176/20210311-154209-0 (05.01.2022).
- Magyarországon is megjelent a koronavírus (magyarnemzet .hu) (24.05.2022).
- Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist, *Government and Opposition* 39(1), 542–563.
- Nem hajlandóak együttműködni a karanténba helyezett iráni diákok (magyarhirlap.hu) (25.05.2022).
- Orbán Viktor a koronavírus-helyzet aktuális állásáról is tájékoztat (origo.hu) (10.06.2022).
- Orbán Viktor: Jól vizsgázott az ország a koronavírussal szembeni harcban (magyarnemzet.hu) (28.05.2022).
- Orbán Viktor: Kapcsolat van a migráció és a (10.06.2022).
- Orbán Viktor: Kapcsolat van a migráció és a koronavírus-járvány között (magyarnemzet.hu) (22.05.2022).
- Orbán Viktor: Kétfrontos háborúban vagyunk (magyarhirlap.hu) (28.05.2022).
- Schmitt, C. (2021). *Siyasal Kavramı. İstanbul: Metis Yayınları*.
- Sırma, E. (2019). *24 Haziran Seçimleri Özelinde Popülizm ve Demokrasi İlişkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Stanley, B. (2008). The Thin Ideology of Populism. *Journal of Political Ideologies*. 13(1), 95–110.
- Székeket dobáltak ki a kórteremből a karanténba helyezett iráni diákok - kövesse az Operatív Törzs tájékoztatóját a koronavírusról (origo.hu) (09.06.2022).
- Türk Dil Kurumu (2022). Popülizm Ne Demek TDK Sözlük Anlamı (sozluk.gov.tr) (05.01.2022).
- Uslu, C. (2021). Bir İdeoloji Olarak Popülizm ‘’, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 217–230.
- Weiland, E.P. (2020). *Populism, PiS, and Poland: Multivariate Analysis of Populist Voting, The Ohio State University, Research Thesis*.
- Zembylas, M. (2021). *Affect and the Rise of Right-Wing Populism*. England: Cambridge University Press.

Genişletilmiş Öz

Pandemi Sürecinde Yabancı Karşıtlığına Yönelik Söylemlerin Değerlendirilmesi: Macaristan Örneği

Çalışma Macaristan'da yabancı ve yasa dışı göç karşıtlığına ilişkin söylemlerin popülist ideoloji üretmekteki etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada Macaristan örneğinin seçilmesinin nedeni, Macaristan yönetiminin hem sağ popülist tarzın örneği olması hem de ülkede ilk vakanın yabancı uyruklu bir öğrencide görülmesi durumunu bir strateji olarak yürütmesidir.

Çalışma teorik ve uygulama olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın teorik kısmında, popülizm kavramı ile FIDESZ partisinin yabancı karşıtı politika ve düzenlemeleri hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Özellikle Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, artan göç karşıtlığı, yükselen Avrupa şüpheciliği ve ekonomi politikalarından duyulan hoşnutsuzluk nedeniyle, Sağ popülizmin siyasal alanda yaygınlık kazandığı görülmektedir. Neo-milliyetçilik, ekonomik milliyetçilik ve sosyal muhafazakârlığı merkeze alan, devletlerde yalnızca yerli grup üyelerinin yaşaması gerektiğini savunan sağ popülizm; yabancı düşmanlığı ve ötekileştirici söylemler üretmektedir.

Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki otoriter popülist tarzın örneği olan Macaristan'da FIDESZ partisi 2014, 2018 ve son olarak da 2022 seçimlerinde iktidar partisi konumunu sürdürmeyi başarmıştır. Bu süreçte parti başkanı olan başbakan Orbán; elit, Yahudi, Roman, göçmen, mülteci, İslam karşıtı, milliyetçi, neo-liberal ve yeni sağ siyasetin ağırlıkta olduğu bir popülizm anlayışı üzerinden politika yürütmektedir. Viktor Orbán'ın medya, bürokrasi ve yargı üzerinde baskı kuran düzenlemeleri hayata geçirmesi yönündeki adımları, 2015 yılında düzensiz göçmenlerin ülkeye girişini önlemek amacıyla Macaristan-Hırvatistan, Macaristan-Sırbistan sınırlarına dikenli tellerle çit çekmesi, Haziran 2018'de sol ve liberal muhalefet partilerinin hayır yönündeki oylarına rağmen göçmen ve mülteci haklarının sınırlandırılmasını içeren anayasa değişikliğine ilişkin maddelerin meclisten geçmesi gibi sert önlemleri bu popülizmin örnekleridir. 17 Mart 2020 tarihinde, Macaristan, yalnızca ülke vatandaşları ve yakınlarının ülkeye girişinin serbest olması dışında tüm sınırlarını yabancı ülkelerin yurttaşlarına kapatarak izole bir politika uygulamaya başlamıştır. Macaristan'da Mart ve Haziran 2020 zaman dilimini kapsayan birinci dalga döneminde, koronavirüsün önlenmesine yönelik politikaların "ulusal olağanüstü hâl" başlığı altında sert önlemleri içerdiği görülmektedir. 30 Mart 2020 tarihinde Koronavirüsten Korunma Yasası çıkarılmıştır. Bu düzenlemeyle birlikte Orbán Hükümeti, koronavirüsle mücadeleyi bahane ederek ve pandemi odaklı olarak kamuoyunun dikkatini dağıtarak gücünü daha da yoğunlaştırmış ve süresiz (pandemi süreci bitinceye kadar) olarak yetkileri yürütmeye toplamıştır.

Çalışmanın uygulama bölümünde ise, araştırmaya konu olan haber sitesi ve gazetelerdeki haber başlıkları, Van Dijk eleştirel söylem analizi bağlamında makro yapı üzerinden incelenmiştir. Çalışma ilk vakanın görüldüğü 4 Mart 2020 tarihi ile ilk vakaların görüldüğü yabancı uyruklu bireylerin sınır dışı edilme kararının alındığı 13 Mart 2020 tarihi arasındaki zaman dilimini kapsamaktadır. Çalışmada, Macaristan'da yüksek okuyucu oranına sahip olan Origo haber sitesi, iktidara yakınlığıyla bilinen Magyar Hırlap ve Magyar Nemzet isimli ulusal gazeteler ile en yüksek tiraja sahip bölgesel gazete olan Kısalföld'de "koronavirüs ve yasa dışı göç\ yabancı karşıtlığı kapsamındaki" söylemleri incelemeye alınmıştır.

Haber metinlerini konularına göre koronavirüs salgınının yayılma kaynağının yabancı uyruklu bireyler olduğuna dair haberler, yabancıların koronavirüs salgının yayılmasında Macar halkının güvenliğine yönelik tehdit oluşturduğuna dair haberler, yabancıların koronavirüs salgının yayılmasında kurallara uymayıp sorumluluk sahibi olmadığına dair algı yaratılmasına dair haberler ve Macar halkının güvenliği dâhilinde salgının yayılmasının önlenmesi adına sınır kapısının kapatılması gerekliliğine dair haberler şeklinde kategorilendirmek mümkündür. Bunun yanı sıra haber metinlerinin çoğunda yoğun göç dalgası sebebiyle Avrupa'nın sınırlarında yoğunluğun görüldüğü ve hem salgın hem de terör açısından sınırların kapatılmasının Macar halkının güvenliği açısından gerekli olduğu vurgusuna rastlanılmaktadır. İncelenen haber başlıklarında enformasyon eksiltimine yer verildiği, haber metinlerinde göç edenlerin geldiği coğrafi alanların salgın ve terör açısından "tehlikeli" alanlar olduğu yönünde vurgu yapılarak bir genelleştirme yoluna gidildiği tespit edilmiştir. Ayrıca dost- düşman ayrımı çerçevesinde Macar halkının karşısına yabancılar düşman kimliğinde konumlandırılarak uygulanan politikaların meşruluğu vurgulanmaya çalışılmıştır.

Çalışma, Macaristan özelinde, sağ popülizmin pandemi üzerinden konjonktürel ortamı nasıl yabancı karşıtlığı söylemini güçlendirmek için kullandığını göstermesi açısından oldukça açıklayıcıdır. Çalışmanın bu yönüyle sağ popülizmin söylem üretimini araştıran çalışmalara örnek teşkil etmesi beklenmektedir.

Extended Abstract

The Evaluation Of Discourses Regarding Anti-Foreigners During The Pandemic Process: The Case Of Hungary

The study aims to evaluate the impact of discourses against foreign and illegal immigration in producing populist ideology in Hungary. The reason for choosing the case of Hungary in the study is that the Hungarian administration is, both an example of the right-wing populist style and that the first case in the country is seen in a foreign student as a strategy.

This study consists of two parts: theoretical and practical. In the theoretical part of the study, a general evaluation was made about the concept of populism, and the xenophobic policies & regulations of the FIDESZ party. Especially in Europe and the United States; as a result of increasing anti-immigration, rising European skepticism and dissatisfaction with economic policies; it is seen that Right populism has become widespread in the political arena. Right-wing populism, which focuses on neo-nationalism, economic nationalism and social conservatism, and argues that only indigenous group members should live in states; produces xenophobic and marginalizing discourses.

FIDESZ party in Hungary, an example of authoritarian populist style in Central and Eastern European countries; It managed to maintain its position as the ruling party in the 2014, 2018 and finally 2022 elections. Prime Minister Orbán, who was the party chairman in this process; conducts politics through an understanding of populism dominated by elite, Jewish, Romani, immigrant, refugee, islamophobic, nationalist, neo-liberal and new right politics. Viktor Orbán's steps to implement regulations that put pressure on the media, bureaucracy and the judiciary, his erection of barbed wire fences on the Hungary-Croatia, Hungary-Serbia borders in 2015 to prevent the entry of irregular immigrants into the country; despite its votes, drastic measures such as the passage of articles on the constitutional amendment, which includes the limitation of immigrant and refugee rights, are examples of this populism. On March 17, 2020, Hungary started an isolated policy by closing all borders to citizens of foreign countries, except that only the nationals of the country and their relatives are free to enter the country. In the first wave period, which covers the time period of March and June 2020 in Hungary, it is seen that the policies for the prevention of coronavirus include harsh measures under the title of "national emergency". On March 30, 2020, the Coronavirus Protection Law was enacted. With this arrangement, the Orbán Government intensified its power by using the fight against coronavirus as an excuse and by distracting the public with the pandemic, and concentrated its powers in execution indefinitely (until the pandemic process ends).

In the application part of the study; the news website and the headlines in the newspapers - which are the subject of the research - were examined, through the macro structure in the context of Van Dijk critical discourse analysis. The study covers the time period between March 4, 2020 (the date of the first case) and March 13, 2020 (the date of the deportation decision of the foreign nationals when the first cases were seen). In the study; Origo news site (which has a high readership rate), national newspapers Magyar Hírlap and Magyar Nemzet (which are known for their closeness to the government), and the discourses "within the scope of coronavirus and illegal immigration/anti-xenophobia" in Kiszalföld (the regional newspaper with the highest circulation) were examined.

It is possible to categorize the news as follows: news that the source of the spread of the coronavirus epidemic is foreign nationals, news that foreigners pose a threat to the security of the Hungarian people in the spread of the coronavirus epidemic, news that foreigners do not follow the rules and do not take responsibility in the spread of the coronavirus epidemic, and the Hungarian people News about the necessity of closing the border gate in order to prevent the spread of the epidemic within the security of the country. In addition, in most of the news texts, it is emphasized that the density is seen at the borders of Europe due to the intense migration wave; and that the closure of the borders is necessary for the security of the Hungarian people, in terms of both epidemic and terrorism. In the analyzed news headlines; a generalization has been made by emphasizing that the geographical areas where the immigrants come from, are "dangerous" areas in terms of epidemic and terrorism. Furthermore, within the framework of the friend-enemy distinction; the legitimacy of the policies implemented was tried to be emphasized by positioning the foreigners as the enemy, against the Hungarian people.

The study is quite explanatory in terms of showing how right-wing populism uses the cyclical environment through the pandemic, to strengthen the discourse of xenophobia, in the case of Hungary. With this aspect of the study, it is expected to set an example for studies investigating the discourse production of right-wing populism.
